

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI (UE) 2021/1943

z dnia 14 czerwca 2021 r.

w sprawie pomocy państwa SA.33797 (2013/C) (ex 2013/NN, ex 2011/CP) wdrożonej przez Słowację na rzecz spółki NCHZ

(notyfikowana jako dokument nr C(2021) 4185)

(Jedynie tekst w języku słowackim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

uwzględniając decyzję, na mocy której Komisja wszczęła procedurę określoną w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ⁽¹⁾,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

1.1. Wszczęcie i zakończenie formalnego postępowania wyjaśniającego

- 1) W piśmie z dnia 2 lipca 2013 r. Komisja poinformowała Słowację, że podjęła decyzję o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ⁽²⁾ (TFUE) w odniesieniu do niektórych środków wdrożonych rzekomo przez Słowację na rzecz spółki Novácke chemické závody, a. s., w stanie upadłości (dalej „NCHZ”).
- 2) W swojej decyzji (UE) 2015/1826 ⁽³⁾ z dnia 15 października 2014 r. w sprawie pomocy państwa SA.33797 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP) wdrożonej przez Słowację na rzecz NCHZ (zwanej dalej „decyzją pierwotną”) Komisja stwierdziła w art. 2, że podjęta przez komitet wierzycieli decyzja zezwalająca NCHZ na kontynuowanie działalności po wygaśnięciu ustawy o spółkach strategicznych nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- 3) Procedura poprzedzająca przyjęcie pierwotnej decyzji została opisana w motywach 1–9.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji C(2013) 3555 final z dnia 2 lipca 2013 r. (Dz.U. C 297 z 12.10.2013, s. 85).

⁽²⁾ Dz.U. C 297 z 12.10.2013, s. 85.

⁽³⁾ Dz.U. L 269 z 15.10.2015, s. 71.

1.2. Wyrok Sądu Powszechnego w sprawie T-284/15

- 4) W następstwie skargi wniesionej przez AlzChem AG Sąd Powszechny w wyroku z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie T-284/15 ⁽⁴⁾ stwierdził nieważność art. 2 decyzji pierwotnej ze względu na to, że Komisja nie uzasadniła wystarczająco swojej opinii, dotyczącej zaistnienia korzyści gospodarczej i przypisania odpowiedzialności za nią państwu, w związku z decyzją o kontynuacji przez NCHZ działalności po dniu 31 grudnia 2010 r. (zwaną dalej „środkiem”). Niewystarczające uzasadnienie dotyczyło w szczególności (i) roli Sądu Rejonowego w Trenczynie (zwanego dalej „sądem upadłościowym”) w podejmowaniu decyzji o kontynuacji działalności NCHZ; (ii) istnienia prawa weta wierzycieli publicznych przy podejmowaniu decyzji o kontynuowaniu działalności NCHZ; (iii) ryzyka akumulacji wierzytelności po dniu 31 grudnia 2010 r. oraz (iv) znaczenia analizy ekonomicznej i prezentacji zarządu NCHZ w procesie decyzyjnym wierzycieli w styczniu 2011 r.
- 5) W odniesieniu do pierwszej kwestii, a mianowicie roli sądu upadłościowego w podejmowaniu decyzji o kontynuowaniu działalności NCHZ, Sąd Powszechny stwierdził, że w pierwotnej decyzji Komisja powinna była wyjaśnić, w jaki sposób postrzegała rolę sądu upadłościowego w procesie decyzyjnym, i przedstawić powody, które skłoniły ją do stwierdzenia, że decyzji o kontynuowaniu działalności NCHZ nie można przypisać sądowi upadłościowemu. W szczególności Sąd Powszechny wskazał, że w pierwotnej decyzji wielokrotnie wymienia się decyzję wierzycieli z dnia 26 stycznia 2011 r. ⁽⁵⁾, w której wyrazili zgodę na kontynuowanie działalności NCHZ, nie wspominając o interwencji sądu upadłościowego z dnia 17 lutego 2011 r., w której uznał on, że decyzja z dnia 26 stycznia 2011 r. jest wiążąca dla syndyka. Również przy ocenie możliwości przypisania decyzja pierwotna nie wspomina o decyzji sądu z 17 lutego 2011 r.
- 6) Ponadto Sąd Powszechny przypomniał, że na rozprawie z dnia 11 kwietnia 2018 r., kiedy Sąd Powszechny zwrócił się do Komisji z pytaniem, czy sąd upadłościowy był zobowiązany jedynie do zbadania przestrzegania formalnych aspektów decyzji wierzycieli, czy też powinien był również zweryfikować ważność tej decyzji i czy mógł dojść do innego wniosku, Komisja nie była w stanie udzielić odpowiedzi. Sąd Powszechny odniósł się również do szczególnego kontekstu, w jakim działał w niniejszej sprawie sąd upadłościowy, w szczególności jako członek właściwego organu ⁽⁶⁾.
- 7) Co się tyczy kwestii drugiej, a mianowicie prawa weta wierzycieli publicznych, Sąd Powszechny stwierdził, że pierwotna decyzja zawierała sprzeczne wyjaśnienia co do tego, czy zabezpieczeni wierzyciele, będący członkami właściwego organu ⁽⁷⁾, tworzyli „organ” podejmujący decyzje większością głosów, czy też przekazywali oni swoje stanowiska indywidualnie, w którym to przypadku w pierwotnej decyzji nie wskazano powodu, dla którego nie przysługiwało im prawo weta ⁽⁸⁾.
- 8) Co się tyczy kwestii trzeciej, a mianowicie ryzyka akumulacji wierzytelności, Sąd Powszechny stwierdził, że chociaż decyzja pierwotna potwierdziła istnienie ryzyka wzrostu kwoty roszczeń niektórych wierzycieli publicznych po dniu 31 grudnia 2010 r., nie jest jasne, czy i w jaki sposób Komisja uwzględniła to ryzyko, stosując test prywatnego wierzyciela. Sąd Powszechny wskazał ponadto, że stwierdzenie Komisji, zgodnie z którym decyzja wierzycieli publicznych o kontynuowaniu działalności NCHZ została podjęta w tym samym czasie i na takich samych warunkach (*pari passu*), co decyzje porównywalnych wierzycieli prywatnych, stoi w sprzeczności z wnioskiem zawartym w pierwotnej decyzji, zgodnie z którym niektórzy z tych wierzycieli publicznych znajdowali się w odmiennej sytuacji, ponieważ kwota ich wierzytelności wzrosła już w okresie upadłości NCHZ przed dniem 31 grudnia 2010 r.

⁽⁴⁾ Wyrok Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie T-284/15 AlzChem AG przeciwko Komisji; EU:T:2018:950.

⁽⁵⁾ W szczególności w motywach 14, 26 i 32 oraz art. 2 pierwotnej decyzji.

⁽⁶⁾ Zgodnie z definicją zawartą w motywie(18) oraz występującym w wyroku określeniem „właściwy organ”.

⁽⁷⁾ Zgodnie z definicją zawartą w motywie (18) oraz występującym w wyroku określeniem „właściwy organ”. Sąd Powszechny zauważył, że zarzut dotyczący prawa weta dotyczy wyłącznie tych zabezpieczonych wierzycieli publicznych, którzy są członkami właściwego organu, a nie tych, którzy są członkami komitetu wierzycieli (zob. pkt 84 wyroku).

⁽⁸⁾ Wyrok Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r., T-284/15, AlzChem AG przeciwko Komisji, EU:T:2018:950, pkt 94, 95.

- 9) Co się tyczy kwestii czwartej, a mianowicie znaczenia analizy ekonomicznej i prezentacji zarządu NCHZ w procesie decyzyjnym wierzycieli w styczniu 2011 r., Sąd Powszechny zauważył, że zgodnie z pierwotną decyzją oba te dokumenty zawierały informacje istotne dla podjęcia decyzji przez wierzycieli, których roszczenia powstały przed ogłoszeniem upadłości. Co się tyczy analizy ekonomicznej, Sąd Powszechny orzekł, że Komisja słusznie uznała, iż analiza ekonomiczna mogła służyć za podstawę decyzji wierzycieli. Zauważył również, że w pierwotnej decyzji nie wskazano, czy analiza ta uwzględniała koszty kontynuowania działalności NCHZ po stronie wierzycieli, których wierzytelności wzrosły w trakcie postępowania upadłościowego. Nie było zatem jasne, dlaczego działania tych wierzycieli miałyby być badane przy zastosowaniu testu prywatnego wierzyciela z uwzględnieniem powyższej analizy. W świetle powyższego Sąd Powszechny uznał także, że argument spółki AlzChem, zgodnie z którym prezentacja zarządu spółki nie była istotna dla oceny działań wierzycieli publicznych, jest bezskuteczny. Sąd Powszechny uważa, że decyzja pierwotna nie zawierała wystarczającego uzasadnienia w kwestii znaczenia tych dwóch dokumentów – analizy ekonomicznej i prezentacji zarządu spółki – w przeprowadzonej przez Komisję analizie sytuacji wierzycieli publicznych, których wierzytelności wzrosły w trakcie postępowania upadłościowego.

1.3. Postępowanie sądowe dotyczące pierwszego okresu upadłości

- 10) Powyższe postępowanie sądowe dotyczyło pierwszego okresu upadłości NCHZ, podczas którego NCHZ miała status spółki strategicznej na mocy ustawy o spółkach strategicznych. W dniu 24 września 2019 r. Sąd Powszechny potwierdził stwierdzenie Komisji dotyczące pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym, w związku z czym oddalił skargę o stwierdzenie nieważności dotyczącą art. 1 decyzji pierwotnej w sprawie T-121/15⁽⁹⁾. W dniu 29 kwietnia 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości oddalił odwołanie od wyroku Sądu Powszechnego wniesione przez spółkę Fortischem, a. s. (zwaną dalej „Fortischem”) ⁽¹⁰⁾.

1.4. Wznowienie formalnego postępowania wyjaśniającego

- 11) W związku z uchynieniem przez Sąd Powszechny art. 2 decyzji pierwotnej formalne postępowanie wyjaśniające pozostaje otwarte w odniesieniu do decyzji o umożliwieniu NCHZ kontynuowania działalności po wygaśnięciu odpowiedniej części ustawy o spółkach strategicznych.
- 12) Komisja wezwała Słowację i zainteresowane strony, które przedstawiły swoje uwagi, do ponownego przedstawienia uwag co do przedmiotowego środka z uwzględnieniem wyroku Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r. Słowacja przedstawiła uwagi w dniu 14 lutego 2020 r.
- 13) Komisja otrzymała również uwagi od trzech zainteresowanych stron w dniach 5 grudnia 2019 r., 19 grudnia 2019 r. i 6 stycznia 2020 r. Przekazała je Słowacji, która miała możliwość ustosunkowania się do nich. Komisja otrzymała uwagi Słowacji w piśmie złożonym w dniu 28 maja 2020 r.

2. KONTEKST I OPIS ŚRODKA

2.1. Beneficjent pomocy

- 14) NCHZ była słowackim producentem specjalnych chemikaliów (np. węgla wapnia, PCW, podstawowych chemikaliów) zatrudniająca w 2008 r. około 1 400 pracowników. Jej działalność została szczegółowo opisana w motywach 10 i 11 decyzji pierwotnej ⁽¹¹⁾. Przedsiębiorstwo było własnością prywatną ⁽¹²⁾.

2.2. Postępowanie upadłościowe wobec NCHZ a właściwy organ

- 15) Po ogłoszeniu upadłości NCHZ w dniu 8 października 2009 r. przyjęto ustawę o spółkach strategicznych ⁽¹³⁾, która znalazła zastosowanie do NCHZ po jej uprzednim uznaniu przez rząd za spółkę strategiczną w dniu 2 grudnia 2009 r. (okres zwany dalej „pierwszym okresem upadłości”).

⁽⁹⁾ Wyrok Sądu Powszechnego (szósta izba) z dnia 24 września 2019 r., Fortischem, a. s., przeciwko Komisji, sprawa T-121/15, EU:T:2019:684.

⁽¹⁰⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2021 r., Fortischem przeciwko Komisji, sprawa C-890/19, EU:C:2021:345.

⁽¹¹⁾ Odwołanie do pierwotnej decyzji podano w motywie (2) niniejszej decyzji.

⁽¹²⁾ Właścicielem spółki była spółka Disor Holdings Limited. W międzyczasie działalność NCHZ została przejęta przez spółkę Fortischem, w związku z czym NCHZ nie produkuje już chemikaliów.

⁽¹³⁾ Ustawa Słowacji nr 493/2009 w sprawie niektórych środków dotyczących spółek strategicznych z późniejszymi zmianami (zwana dalej „ustawą o spółkach strategicznych”), opublikowana w Dzienniku Ustaw Słowacji w dniu 1 grudnia 2009 r.

- 16) 31 grudnia 2010 r. ustawa o spółkach strategicznych przestała mieć zastosowanie do NCHZ, przez co nie gwarantowała już ona dalszej działalności NCHZ (okres zwany dalej „drugim okresem upadłości”). W konsekwencji syndyk masy upadłości (zwany dalej „syndykiem”) nie był już prawnie zobowiązany do kontynuowania działalności spółki.
- 17) Od początku postępowania upadłościowego straty NCHZ stale rosły, a koszty operacyjne przedsiębiorstwa były wyższe niż przychody z jego działalności. Zgodnie z ustawą o upadłości⁽¹⁴⁾, jeżeli koszty operacyjne przedsiębiorstwa w stanie upadłości przekraczają przychody z jego działalności, syndyk ma obowiązek poinformować o tym fakcie odpowiedni organ (zwany dalej „właściwym organem”) ⁽¹⁵⁾, który jest organem kolegialnym, oraz zwrócić się o zalecenia odnośnie do tego, czy i w jakim zakresie ma on kontynuować działalność przedsiębiorstwa ⁽¹⁶⁾.
- 18) Skład właściwego organu jest określany zgodnie z przepisami ustawy o upadłości i jest specyficzny dla każdego przypadku upadłości. W przypadku NCHZ właściwy organ składał się z (i) komitetu wierzycieli jako wybieralnego organu reprezentującego niezabezpieczonych wierzycieli, których wierzytelności powstały przed ogłoszeniem upadłości; (ii) zabezpieczonych wierzycieli, których wierzytelności powstały przed ogłoszeniem upadłości i (iii) sądu upadłościowego. ⁽¹⁷⁾
- 19) Zgodnie z ustawą o upadłości ⁽¹⁸⁾ wierzyciele posiadający tzw. „wierzytelności bezsporne”, tj. zgłoszone wierzytelności, które nie zostały zakwestionowane przez syndyka, wybierają członków komitetu wierzycieli na zgromadzeniu wierzycieli. Wierzyciele posiadający niezabezpieczone wierzytelności bezsporne za pośrednictwem komitetu mogą realizować prawa przysługujące im w postępowaniu upadłościowym ⁽¹⁹⁾. Członkowie komitetu wierzycieli są zobowiązani działać w najlepszym interesie wszystkich niezabezpieczonych wierzycieli ⁽²⁰⁾ w celu zaspokojenia posiadanych przez siebie wierzytelności w najwyższym możliwym stopniu ⁽²¹⁾. Zgodnie z ustawą o upadłości, nie tylko komitet wierzycieli, ale także sąd upadłościowy i syndyk muszą w ramach postępowania upadłościowego działać tak, aby osiągnąć jak najwyższy stopień zaspokojenia istniejących wierzytelności ⁽²²⁾.
- 20) W przypadku NCHZ komitet wierzycieli składał się w odnośnym okresie z pięciu podmiotów, a mianowicie (i) spółki INVEST-KREDIT, s. r. o.; (ii) spółki Novácka Energetika, a. s.; (iii) spółki M – ENERGO, s. r. o.; (iv) Funduszu Mienia Państwowego Republiki Słowackiej i (v) spółki DAK KIABA, s. r. o. Czterej członkowie komitetu wierzycieli byli własnością prywatną ⁽²³⁾. Jedynym organem publicznym w komitecie wierzycieli był Fundusz Mienia Państwowego Republiki Słowackiej. Z wyjątkiem spółki INVEST-KREDIT, s. r. o., prywatni członkowie komitetu wierzycieli nie mieli żadnego powiązania kapitałowego z właścicielem NCHZ, co zostało potwierdzone w postępowaniu przed Sądem Powszechnym ⁽²⁴⁾.
- 21) Członkami właściwego organu było również sześciu wierzycieli zabezpieczonych, których roszczenia powstały przed ogłoszeniem upadłości (zwani dalej „wierzycielami zabezpieczonymi”) i których wierzytelności były bezsporne i objęte zabezpieczeniem, przy czym odnosiły się one do mienia stanowiącego odrębną masę upadłości. Byli to dwaj wierzyciele prywatni – Poštová banka, a. s. oraz spółka NLB Factor, a. s. Pozostałą czwórkę tworzyły podmioty publiczne, a mianowicie (i) miasto Nováky; (ii) Fundusz Mienia Państwowego Republiki Słowackiej; (iii) Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s. i (iv) Fundusz Ochrony Środowiska.

⁽¹⁴⁾ Ustawa Słowacji nr 7/2005 o upadłości i restrukturyzacji (zwana dalej „ustawą o upadłości”), z późniejszymi zmianami i w zakresie mającym zastosowanie do upadłości NCHZ.

⁽¹⁵⁾ „Właściwy organ” zgodnie z definicją zawartą w § 82 ust. 2 ustawy o upadłości. W tym przypadku właściwy organ został utworzony zgodnie z § 82 ust. 2 lit. c) i e) ustawy o upadłości.

⁽¹⁶⁾ Zgodnie z § 88 ustawy o upadłości.

⁽¹⁷⁾ Skład właściwego organu w postępowaniu upadłościowym wobec NCHZ został określony zgodnie z § 82 ust. 2 lit. c) i e) ustawy o upadłości.

⁽¹⁸⁾ § 32 i § 35 ust. 4 ustawy o upadłości.

⁽¹⁹⁾ Zob. § 33 ustawy o upadłości.

⁽²⁰⁾ Zob. § 37 ust. 4 ustawy o upadłości.

⁽²¹⁾ Zob. § 5 ustawy o upadłości.

⁽²²⁾ Zob. także § 5 ustawy o upadłości.

⁽²³⁾ Jak podano już w przypisie 9 do pierwotnej decyzji, właścicielami prywatnych członków komitetu wierzycieli były następujące spółki: Invest – KREDIT, s. r. o. (należąca do DISOR HOLDINGS LIMITED, jedynego udziałowca NCHZ), Novácka Energetika, a. s. (dawniej spółka zależna NCHZ; od stycznia 2011 r. udziałowcem większościowym jest spółka STUPEFY HOLDINGS LIMITED), M – ENERGO, s. r. o. (udziałowcem większościowym jest spółka STUPEFY HOLDINGS LIMITED) i DAK KIABA, s. r. o.

⁽²⁴⁾ Zob. wyrok Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie T-284/15, AlzChem AG przeciwko Komisji, EU:T:2018:950, pkt 174, 175 i 180.

W odniesieniu do zarzutu, do którego odnoszą się odpowiednie punkty wyroku, AlzChem powołała się na powiązanie kapitałowe między niektórymi prywatnymi wierzycielami a „właścicielami” NCHZ, podważając w ten sposób wykorzystanie przez Komisję uchwały komitetu wierzycieli jako wzorca dopuszczającego zastosowanie testu prywatnego wierzyciela.

- 22) Zgodnie z ustawą o upadłości⁽²⁵⁾ członkiem właściwego organu jest również sąd upadłościowy, jeżeli syndyk zakwestionuje zabezpieczoną wierzytelność wierzyciela zabezpieczonego, odnoszącą się do majątku stanowiącego odrębną masę upadłości (w przeciwieństwie do masy ogólnej)⁽²⁶⁾. W przypadku NCHZ syndyk zakwestionował rzekomą wierzytelność zabezpieczonego wierzyciela prywatnego spółki REDQUEST LIMITED⁽²⁷⁾, która odwołała się od tej decyzji. Dlatego też (wyłącznie), ze względu na zakwestionowaną wierzytelność spółki REDQUEST LIMITED, w skład właściwego organu wchodził, obok komitetu wierzycieli i wierzycieli zabezpieczonych, także sąd upadłościowy. Pełniąc funkcję członka właściwego organu, sąd upadłościowy uwzględnia uzasadnione interesy zainteresowanych wierzycieli i ich oświadczenia, a także oświadczenia innych członków właściwego organu (zob. również motyw 42). Z powyższego składu właściwego organu wynika, że wierzycielami publicznymi reprezentowanymi we właściwym organie byli: miasto Nováky, Fundusz Mienia Państwowego Republiki Słowackiej, bank Slovenská záručná a rozvojová banka oraz Fundusz Ochrony Środowiska.

2.3. Opis środka

- 23) Ocenianym środkiem jest decyzja właściwego organu, instruująca syndyka masy upadłości, aby kontynuował działalność NCHZ. Środek ten został przyjęty jednogłośnie przez wierzycieli zabezpieczonych i komisję wierzycieli w dniu 26 stycznia 2011 r. Sąd upadłościowy, działając po wygaśnięciu ustawy o spółkach strategicznych w dniu 31 grudnia 2010 r. jako członek właściwego organu, w dniu 17 lutego 2011 r. uznał środek za wiążący.
- 24) Powstałe w trakcie postępowania upadłościowego nieuregulowane zobowiązania NCHZ wobec wierzycieli publicznych lub będących własnością państwa wynosiły na dzień 1 sierpnia 2012 r., tj. dzień zakończenia drugiego okresu upadłości, łącznie około 13,4 mln EUR. Wzrost kwot zobowiązań NCHZ wobec wierzycieli publicznych, jaki miał miejsce w pierwszym i drugim okresie upadłości (jak już wspomniano w motywie 23 pierwotnej decyzji), przedstawiono w tabeli 1. Zobowiązania te zostały ujęte w kategorii „zobowiązania masy upadłości”⁽²⁸⁾. Nieuregulowane zobowiązania NCHZ wobec wierzycieli publicznych, powstałe w trakcie postępowania upadłościowego, zostały również opisane w motywach 22–25 decyzji pierwotnej.

Tabela 1

Zobowiązania NCHZ wobec wierzycieli publicznych (powstałe w pierwszym i drugim okresie upadłości, stan na 1 sierpnia 2012 r.)⁽²⁹⁾

Podmioty sektora publicznego / przedsiębiorstwa państwowe	Kwota zobowiązania w EUR
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	9 297 270,28
Towarzystwo ubezpieczeń zdrowotnych Všeobecná zdravotná poisťovňa	1 549 019,98
Państwowy zakład gospodarki wodnej Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.	1 354 321,00
Miasto Nováky (Opłata od odpadów, podatek od nieruchomości)	650 158,75
Fundusz Ochrony Środowiska	475 678,64
RTVS, s. r. o.	14 870,72

⁽²⁵⁾ § 82 ust. 2 lit. e) ustawy o upadłości.

⁽²⁶⁾ Zabezpieczona wierzytelność może zostać odrzucona na przykład ze względu na podstawę prawną, wymagalność itp.

⁽²⁷⁾ Spółka z siedzibą w Londynie, Zjednoczone Królestwo.

⁽²⁸⁾ § 87 ustawy o upadłości.

⁽²⁹⁾ Tabela przedstawia stan na dzień 1 sierpnia 2012 r. W przypadku wierzycieli, którzy pozostawali w aktywnych stosunkach z NCHZ w okresie upadłości (np. Fundusz Ochrony Środowiska, miasto Nováky), stan ten nie odzwierciedla wszystkich powstałych zobowiązań, ponieważ wierzytelności powstałe po ogłoszeniu upadłości, w tym wierzytelności wynikające z działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym w pierwszej kolejności. W związku z tym niektóre wierzytelności powstałe po ogłoszeniu upadłości zostały zaspokojone przed dniem 1 sierpnia 2012 r.

Kilka gmin (Opłata od odpadów, podatek od nieruchomości)	5 704,40
Towarzystwo ubezpieczeń zdrowotnych Spoločná zdravotná poisťovňa	4 463,19
Podatek od pojazdów mechanicznych	2 390,50
OGÓŁEM	13 353 877,46

- 25) Nieuregulowane zobowiązania NCHZ wobec wierzycieli publicznych lub będących własnością państwa, powstałe w trakcie postępowania upadłościowego w konkretnych okresach, przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2

Zobowiązania NCHZ wobec wierzycieli publicznych na dzień ogłoszenia upadłości oraz nieopłacone zobowiązania powstałe w trakcie postępowania upadłościowego do 31 grudnia 2009 r. i do 31 grudnia 2010 r. ⁽³⁰⁾

Podmioty sektora publicznego / przedsiębiorstwa państwowe	Kwota zobowiązania w EUR do dnia ogłoszenia upadłości	Kwota zobowiązania powstałego w trakcie postępowania upadłościowego w EUR stan na dzień 31 grudnia 2009 r.	Kwota zobowiązania powstałego w trakcie postępowania upadłościowego w EUR stan na dzień 31 grudnia 2010 r.
Zakład Ubezpieczeń Społecznych		544 001,99	3 878 065,44
Towarzystwo ubezpieczeń zdrowotnych Všeobecná zdravotná poisťovňa	72 442,24	91 694,96	626 702,68
Państwowy zakład gospodarki wodnej Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.	91 213,48	66 595,20	732 177,68
Miasto Nováky	67 645,53 *	156,34	48 367,11
Fundusz Ochrony Środowiska	1 019 792,01 **	29 762,71	222 954,21
RTVS, s. r. o.		929,42	6 041,23
Kilka gmin (opłata od odpadów)			470,00
Towarzystwo ubezpieczeń zdrowotnych Spoločná zdravotná poisťovňa	2 484,19	2 676,82	4 463,19
Towarzystwo ubezpieczeń zdrowotnych Union zdravotná poisťovňa, a. s.	7 212,77	9 015,66	67 529,73
Towarzystwo ubezpieczeń zdrowotnych DÔVERA zdravotná poisťovňa, a. s.	81 369,57	116 377,21	827 004,92

* w tym 43 781,67 EUR jako wierzytelność zabezpieczona, a 23 863,86 EUR jako wierzytelność niezabezpieczona;

** w tym 949 879,66 EUR jako wierzytelność zabezpieczona, a 69 912,35 EUR jako wierzytelność niezabezpieczona.

- 26) Wierzytelności Funduszu Ochrony Środowiska powstałe po ogłoszeniu upadłości w jej pierwszym okresie składały się głównie z opłaty za zanieczyszczanie powietrza w wysokości 192 454 EUR, nałożonej w imieniu Funduszu Ochrony Środowiska w maju 2010 r. z tytułu zanieczyszczenia powietrza w 2009 r. Opłata z tytułu zanieczyszczenia powietrza nałożona w maju 2011 r. za zanieczyszczenia powstałe w 2010 r. wynosiła 170 070 EUR. Wierzytelności powstałe po ogłoszeniu upadłości wskutek niepełnego uregulowania opłaty rocznej od zanieczyszczenia powietrza opiewały pod koniec 2010 r. na kwotę 222 954 EUR.

⁽³⁰⁾ Pismo władz słowackich z dnia 12 maja 2014 r.

W przypadku wierzycieli pozostających w aktywnych relacjach z NCHZ w okresie upadłości kwoty te nie odzwierciedlają wszystkich powstałych zobowiązań, ponieważ wierzytelności powstałe po ogłoszeniu upadłości, w tym wierzytelności wynikające z działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym w pierwszej kolejności.

- 27) Główną wierzytelność miasta Nováky, powstałą po ogłoszeniu upadłości w jej pierwszym okresie, stanowiła należność z tytułu podatku od nieruchomości za 2010 rok, nałożonego w marcu 2010 r. w wysokości 523 793 EUR. Wierzytelności powstałe po ogłoszeniu upadłości osiągnęły pod koniec 2010 roku kwotę w wysokości 29 762 EUR (głównie należności z tytułu podatku od nieruchomości).
- 28) Jak wspomniano w motywie 17, w chwili gdy koszty operacyjne NCHZ przekroczyły wartość przychodów, przy czym ustawa o spółkach strategicznych nie miała już zastosowania do NCHZ, syndyk miał obowiązek poinformować o tym właściwy organ i zwrócić się do niego o wytyczne. Zgodnie z ustawą o upadłości syndyk poinformował członków komitetu wierzycieli i wszystkich wierzycieli zabezpieczonych o sytuacji na wspólnym zgromadzeniu, które odbyło się w dniu 26 stycznia 2011 r.
- 29) Na zgromadzeniu w dniu 26 stycznia 2011 r. kierownictwo NCHZ przedstawiło analizę p.t. „NCHZ Nováky – Feasibility Study Reengineering” („NCHZ Nováky – analiza wykonalności – Reengineering”) (zwaną dalej „prezentacją zarządu”), w której zbadano między innymi skutki zaprzestania działalności NCHZ na pełnienie przez nią zobowiązań, mające wpływ na region oraz dochody państwa i miasta. Zgodnie z prezentacją zarządu zaprzestanie działalności byłoby niekorzystne z punktu widzenia interesów wierzycieli, przede wszystkim ze względu na fakt, że koszty zaprzestania działalności niewątpliwie przewyższyłyby saldo pozostające po uregulowaniu zobowiązań wynikających z prowadzenia działalności, a późniejsze jej wznowienie pociągałoby za sobą bardzo wysokie koszty.
- 30) W prezentacji zarządu przeanalizowano również szanse sprzedaży NCHZ jako działającego przedsiębiorstwa. W prezentacji stwierdzono, że sprzedaż NCHZ jest niemożliwa ze względu na bieżącą wartość netto. Zarazem jednak wyjaśniono, że spółka mogłaby zostać sprzedana, jeśli wdrożone zostaną określone środki restrukturyzacyjne. Ponieważ ustawa o spółkach strategicznych uniemożliwiała zwolnienie pracowników, NCHZ mogła zmniejszyć liczbę pracowników, aby w ten sposób obniżyć koszty operacyjne, dopiero na początku drugiego okresu upadłości, po ustaniu stosowania do niej ustawy.
- 31) W prezentacji rozważono ponadto kwestię, czy w przypadku zaprzestania działalności zostałyby uregulowane zobowiązania NCHZ, stwierdzając, że szacowana wartość rzeczywista aktywów spółki wyniosłaby jedynie 15,5 mln EUR.
- 32) Prezentacja zarządu obejmowała również krótką ocenę wpływu zaprzestania działalności NCHZ na region i osoby trzecie ⁽³¹⁾. Do skutków bezpośrednich należało zwolnienie około 1 700 pracowników i wzrost bezrobocia. Spadek dochodów miasta Nováky wskutek samej utraty przychodów z tytułu podatków i opłat lokalnych oszacowano na 572 000 EUR rocznie, w tym 526 000 EUR stanowił podatek od nieruchomości, a 46 000 EUR opłatę od odpadów komunalnych ⁽³²⁾. Spodziewany spadek dochodów państwa oszacowano na 7,4 mln EUR rocznie – głównie z tytułu potrąceń z wynagrodzeń (6,4 mln EUR), opłat za odprowadzanie ścieków (747 000 EUR) oraz opłat za zanieczyszczanie powietrza (192 000 EUR).
- 33) Ponadto wierzyciele mieli do dyspozycji sporządzoną przez syndyka analizę ekonomiczną z dnia 23 grudnia 2010 r. (zwaną dalej „analizą ekonomiczną” lub „analizą”), w której stwierdzono, że zaprzestanie przez NCHZ działalności byłoby sprzeczne ze wspólnym interesem wierzycieli NCHZ. W analizie tej przedstawiono szereg możliwych scenariuszy ⁽³³⁾ oraz porównano łączne koszty i przychody wszystkich wierzycieli, NCHZ bez badania sytuacji poszczególnych wierzycieli. Łączne straty z tytułu działalności NCHZ w stanie upadłości do dnia 15 grudnia 2010 r. ustalono na kwotę około 15,8 mln EUR ⁽³⁴⁾ (4,4 mln EUR bez amortyzacji).

⁽³¹⁾ Slajdy 34–36 prezentacji zarządu.

⁽³²⁾ Całkowitą stratę miasta Nováky oszacowano na 757 000 EUR rocznie.

⁽³³⁾ Analizie poddano następujące scenariusze: (i) sprzedaż przedsiębiorstwa w całości wraz z zachowaniem jego działalności; (ii) sprzedaż poszczególnych części przedsiębiorstwa z zachowaniem ich działalności; (iii) sprzedaż poszczególnych części przedsiębiorstwa z zachowaniem działalności niektórych z nich oraz (iv) sprzedaż aktywów i całkowite zaprzestanie działalności.

⁽³⁴⁾ Obliczone jako różnica między łącznymi kosztami operacyjnymi przedsiębiorstwa w wysokości 202,2 mln EUR a całkowitym przychodem w wysokości 186,4 mln EUR za okres od ogłoszenia upadłości NCHZ przez sąd upadłościowy w dniu 2 października 2009 r. (po wszczęciu postępowania upadłościowego w dniu 24 września 2009 r.) do dnia 15 grudnia 2010 r.

- 34) W analizie tej stwierdzono przede wszystkim, że zaprzestanie działalności NCHZ pociągałoby znaczne koszty, przekraczające 48 mln EUR, z których większość wynikałaby z zamknięcia i remediacją terenów produkcji chemicznej (około 37,3 mln EUR), a część z kosztów osobowych (10,5 mln EUR w przypadku spełnienia wszystkich zobowiązań prawnych⁽³⁵⁾). Kontynuowanie działalności NCHZ pozwoliłoby uniknąć tych kosztów, sięgających ok. 48 mln EUR. Ponadto, jak podaje analiza, oprócz wymienionych kosztów bezpośrednich zaprzestania działalności NCHZ, należałoby również uiścić nieuregulowane (od tego momentu) należności (w większości przed terminem płatności) wynikające z działalności NCHZ, opiewające na kwotę około 16 mln EUR⁽³⁶⁾. Z drugiej strony, w przypadku zaprzestania działalności przez NCHZ spodziewano się dochodów ze sprzedaży poszczególnych aktywów w wysokości od 47 do 52 mln EUR (nie uwzględniając dodatkowych kosztów demontażu i usunięcia sprzętu). W przypadku zaprzestania działalności zakładu niezaspokojone roszczenia, wynikające z prowadzenia działalności, byłyby zaspokajane jako zobowiązania masy upadłości⁽³⁷⁾. Zatem zaprzestanie działalności poszerzyłoby zakres roszczeń, które należałoby zaspokoić z masy upadłości, co generalnie obniżyłoby stopień zaspokojenia roszczeń wierzycieli. W związku z tym syndyk masy upadłości uznał możliwość zaprzestania działalności NCHZ i sprzedaży poszczególnych aktywów NCHZ za najmniej korzystną, przede wszystkim ze względu na wysokie koszty związane z wypełnieniem wszystkich zobowiązań prawnych związanych z zakończeniem działalności i remediacją środowiska. Ponadto w analizie stwierdzono, że wznowienie działalności NCHZ po jej zamknięciu byłoby bardzo trudne lub niemożliwe⁽³⁸⁾.
- 35) W analizie zbadano również zainteresowanie potencjalnych nabywców przedsiębiorstwa. W pierwszej rundzie przetargu publicznego na nabycie NCHZ z siedmiu zainteresowanych podmiotów jedynie przedsiębiorstwo M – ENERGO złożyło ofertę w wysokości 2 mln EUR. Wobec tego syndyk wyraził wątpliwość, czy następna runda przetargu publicznego przyciągnie innych zainteresowanych. W związku z tym stwierdzono, że nabywca nie mógłby przejąć zaległych zobowiązań publicznych w wysokości około 6,1 mln EUR, które jednak zostałyby zaspokojone jako zobowiązania masy upadłości. W analizie oszacowano, że w przypadku kontynuacji działalności bez zastosowania redukcji kosztów straty w 2011 r. osiągnęłyby 3,8 mln EUR.
- 36) Analizie poddano kilka czynników, które ewentualnie mogłyby mieć wpływ na zaspokojenie roszczeń przedupadłościowych, gdyby działalność NCHZ była (przynajmniej częściowo) kontynuowana, jednakże wpływ ten nie został w żadnym przypadku szczegółowo wyjaśniony. Po pierwsze, środki redukcji kosztów, jakie należałoby wprowadzić (np. zwolnienie części pracowników), miałyby wpływ na wyniki finansowe. Po drugie, wpływy ze sprzedaży NCHZ mogłyby różnić się w zależności od tego, czy NCHZ zostałaby sprzedana w całości czy w kilku częściach (przy zachowaniu działalności poszczególnych części), czy też sprzedano by pojedyncze aktywa po zakończeniu działalności NCHZ. Odnośnie do sprzedaży poszczególnych części przedsiębiorstwa stwierdzono, że sprzedaż prawdopodobnie powiodłaby się tylko w przypadku bardziej dochodowych obszarów działalności NCHZ i powiązanych aktywów (takie jak oddział produkcji węgla wapnia), a koszty likwidacji pozostałych części oddziałów NCHZ musiałyby zostać pokryte z masy upadłości. Ponieważ produkcja węgla wapnia była powiązana technologicznie z innymi obszarami działalności (oddziałami) NCHZ, zachowanie produkcji węgla wapnia przy jednoczesnej likwidacji pozostałych oddziałów pociągnęłoby za sobą dodatkowe koszty, pogarszając przez to rentowność oddziału produkcji węgla wapnia. Dlatego też w analizie ekonomicznej uznano sprzedaż poszczególnych części przedsiębiorstwa za ryzykowne rozwiązanie, bez względu na to, czy działalność kontynuowałyby wszystkie części (przy jednoczesnym wdrożeniu środków redukcji kosztów), czy tylko niektóre.
- 37) Zgodnie z ustawą o upadłości komitet wierzycieli podejmował uchwały większością głosów obecnych członków, przy czym każdy członek dysponował jednym głosem⁽³⁹⁾. Zgodnie z tą samą ustawą każdy członek komitetu był zobowiązany do działania we wspólnym interesie wszystkich wierzycieli niezabezpieczonych⁽⁴⁰⁾. Oznaczało to, że głosować należało w interesie wszystkich niezabezpieczonych wierzycieli – również tych niebędących członkami komitetu wierzycieli.

⁽³⁵⁾ W zależności od sposobu rozwiązania umów o pracę koszty osobowe oszacowano na 7,7 mln EUR, 8,9 mln EUR lub 10,5 mln EUR.

⁽³⁶⁾ Kwota ta nie obejmuje wszystkich wierzytelności powstałych w pierwszym okresie upadłości, ponieważ wierzytelności z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej były zaspokajane na bieżąco, a zatem część tych wierzytelności została już rozliczona.

⁽³⁷⁾ § 88 ust. 8 ustawy o upadłości.

⁽³⁸⁾ W przypadku zaprzestania działalności bezużyteczna staje się elektroliza, a wznowienie produkcji nie jest możliwe. Podobnie gdyby doszło do ochłodzenia pieców do produkcji węgla wapnia, trudno byłoby je ponownie uruchomić.

⁽³⁹⁾ § 38 ust. 2 ustawy o upadłości.

⁽⁴⁰⁾ § 37 ust. 4 ustawy o upadłości.

- 38) Na podstawie informacji zawartych w prezentacji zarządu na posiedzeniu w dniu 26 stycznia 2011 r. wszyscy obecni członkowie komitetu wierzycieli poparli wydanie proponowanego polecenia syndykowi, aby kontynuował działalność NCHZ na niezmienionych warunkach. Oznaczało to, że NCHZ mógł prowadzić działalność w takim samym zakresie jak do tej pory, ponieważ żaden członek komitetu nie głosował przeciwko ani nie wstrzymał się od głosu. Uchwała komitetu wierzycieli została zatem przyjęta jednogłośnie, chociaż do zatwierdzenia polecenia wystarczyłaby większość członków komitetu. Również wszyscy obecni na zgromadzeniu wierzyciele zabezpieczeni opowiedzieli się za wydaniem syndykowi tego samego polecenia. Oznacza to, że żaden z wierzycieli zabezpieczonych nie odrzucił proponowanego polecenia ani nie wstrzymał się od głosu.
- 39) Ponadto drugim omawianym punktem porządku obrad były forma i sposób postępowania z aktywami NCHZ. Zgodnie z protokołem zgromadzenia obecni wierzyciele wstępnie uzgodnili, że NCHZ zostanie sprzedana w całości jako działające przedsiębiorstwo w drodze przetargu publicznego.
- 40) Po opublikowaniu uchwały komitetu wierzycieli z dnia 26 stycznia 2011 r. w sprawie polecenia wydanego syndykowi ⁽⁴¹⁾ każdy niezabezpieczony wierzyciel publiczny lub prywatny miał prawo decyzję tę zaskarżyć do sądu upadłościowego, powołując się na sprzeczność polecenia ze wspólnym interesem wierzycieli niezabezpieczonych ⁽⁴²⁾. Żaden wierzyciel nie zaskarżył jednak tej decyzji przed sądem upadłościowym.
- 41) Ta sama instrukcja dla syndyka została następnie przekazana do sądu upadłościowego, który mógł ją zatwierdzić lub zadecydować o dalszym postępowaniu syndyka ⁽⁴³⁾. Każda ewentualna decyzja sądu skutecznie uchylałaby więc uchwałę podjętą przez pozostałych członków właściwego organu.
- 42) Zgodnie z ustawą o upadłości ⁽⁴⁴⁾, jeżeli sąd upadłościowy jest członkiem właściwego organu, syndyk lub inni członkowie właściwego organu zobowiązani są przekazać polecenie do zatwierdzenia sądowi dopiero po zajęciu stanowiska wobec niego przez pozostałych członków właściwego organu. Sąd upadłościowy może w drodze orzeczenia zatwierdzić polecenie lub podjąć decyzję co do dalszego sposobu postępowania. Orzeczenie sądu jest dla syndyka wiążące. Wydając orzeczenie, sąd upadłościowy bierze pod uwagę uzasadnione interesy zainteresowanych wierzycieli i ich oświadczenia, a także oświadczenia innych członków właściwego organu.
- 43) Prowadzący sprawę NCHZ i będący członkiem właściwego organu sąd upadłościowy zatwierdził polecenie wydane syndykowi w orzeczeniu z dnia 17 lutego 2011 r. ⁽⁴⁵⁾ Orzeczenie sądu było dla syndyka wiążące. Sąd upadłościowy przyjął do wiadomości fakt, że uchwała nakazująca syndykowi kontynuowanie działalności NCHZ została podjęta jednogłośnie przez komitet wierzycieli oraz że takie samo polecenie dla syndyka zostało również wydane przez wszystkich zainteresowanych wierzycieli zabezpieczonych ⁽⁴⁶⁾. Sąd upadłościowy wyjaśnił ponadto, dlaczego wchodzi w skład właściwego organu w sprawie, przede wszystkim z powodu odrzucenia przez syndyka wiarygodności zabezpieczonej spółki REDQUEST LIMITED, która wszczęła postępowanie sądowe w celu zatwierdzenia zabezpieczonej wiarygodności. Z uzasadnienia sądu upadłościowego wynika, że uwzględnił on oświadczenia poszczególnych członków właściwego organu (tj. komitetu wierzycieli i poszczególnych wierzycieli zabezpieczonych) oraz fakt, że żaden z członków właściwego organu nie sprzeciwił się treści polecenia wydanego syndykowi. W swoim uzasadnieniu sąd upadłościowy powołał się na analizę ekonomiczną (zob. motywy 33–36), której sporządzenie zlecił on syndykowi i w której stwierdzono, że zaprzestanie działalności NCHZ byłoby najmniej korzystnym wariantem zaspokojenia roszczeń wierzycieli z uwagi na koszty związane z zaprzestaniem działalności. Sąd upadłościowy doszedł do wniosku, że w świetle tych faktów i oświadczeń członków właściwego organu nie zachodzi żadna nieprawidłowość ani sprzeczność proponowanego polecenia wobec uzasadnionego interesu zainteresowanych wierzycieli. Jak wynika z uzasadnienia sądu upadłościowego, zatwierdzając polecenie, nie badał on odrębnych interesów poszczególnych wierzycieli, w szczególności spółki REDQUEST LIMITED, która w orzeczeniu sądu została wspomniana wyłącznie w związku z włączeniem sądu upadłościowego w skład organu właściwego, jak wyjaśniono powyżej.

⁽⁴¹⁾ Uchwała komitetu wierzycieli wraz z protokołem zgromadzenia z dnia 26 stycznia 2011 r. została opublikowana w Biuletynie Handlowym Słowacji w dniu 15 lutego 2011 r.

⁽⁴²⁾ § 38 ust. 7 ustawy o upadłości.

⁽⁴³⁾ § 83 ust. 4 ustawy o upadłości.

⁽⁴⁴⁾ § 83 ust. 4 ustawy o upadłości.

⁽⁴⁵⁾ Orzeczenie nr 29K/43/2009-18279.

⁽⁴⁶⁾ Sąd upadłościowy przedstawił listę sześciu wierzycieli zabezpieczonych, będących członkami właściwego organu (zob. również motywy (21) niniejszej decyzji).

- 44) Nie wszyscy (publiczni) wierzyciele NCHZ, posiadający roszczenia powstałe przed ogłoszeniem upadłości, byli członkami właściwego organu (którego skład podano w motywach 18–22), który podjął decyzję o kontynuowaniu działalności NCHZ w drugim okresie upadłości. Wśród wierzycieli publicznych niebędących członkami właściwego organu były przede wszystkim Zakład Ubezpieczeń Społecznych i towarzystwo ubezpieczeń zdrowotnych Všeobecná zdravotná poisťovňa. Wierzyciele, którzy nie byli reprezentowani we właściwym organie, nie będąc ani członkami komitetu wierzycieli, ani wierzycielami zabezpieczonymi z roszczeniami powstałymi przed ogłoszeniem upadłości, nie mieli zatem możliwości bezpośrednio wypowiedzieć się na temat decyzji o kontynuowaniu działalności NCHZ w drugim okresie upadłości.
- 45) Kontynuacja działalności NCHZ po wygaśnięciu ustawy o spółkach strategicznych opierała się zatem na decyzji właściwego organu, który jako podmiot kolegialny nakazał syndykowi dalsze prowadzenie działalności NCHZ, w sprawie którego członkowie (tj. komitet wierzycieli i wierzyciele zabezpieczeni) wyrazili swoje stanowisko na wspólnym zgromadzeniu w dniu 26 stycznia 2011 r., a pozostali członkowie (tj. sąd upadłościowy) zatwierdził polecenie wydane syndykowi w postanowieniu z dnia 17 lutego 2011 r. Po tej decyzji NCHZ kontynuowała działalność gospodarczą bez żadnej przerwy do momentu sprzedaży spółce Via Chem Slovakia w lipcu 2012 r., jako przedsiębiorstwa kontynuującego działalność.

3. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON I SŁOWACJI

3.1. Uwagi dotyczące możliwości przypisania odpowiedzialności

- 46) Spółka AlzChem Group AG (zwana dalej „AlzChem”) utrzymuje ⁽⁴⁷⁾, że odpowiedzialność za decyzję o kontynuowaniu działalności NCHZ można przypisać państwu, ponieważ wierzyciele zabezpieczeni mieli prawo zawetowania dalszej działalności gospodarczej NCHZ. AlzChem wywodzi prawo weta z systemowej wykładni ustawy o upadłości, powołując się na postanowienie, zgodnie z którym każdy wierzyciel zabezpieczony jest członkiem właściwego organu. Wierzycieli zabezpieczonych nie należy zatem traktować jako organu kolegialnego, a zatem, zdaniem AlzChem, każdy wierzyciel zabezpieczony może wydać syndykowi indywidualne polecenie w sprawie swojego mienia, jak również zawetować przyjęcie polecenia. Spółka AlzChem utrzymuje, że syndyk związany jest poleceniem tylko wtedy, gdy polecenie to zostało zatwierdzone przez każdego z wierzycieli zabezpieczonych. AlzChem stwierdza również, że odpowiedzialność za polecenie można przypisać państwu, ponieważ decyzja wierzycieli NCHZ została potwierdzona przez sąd upadłościowy i uznana przez niego za wiążącą. Sądy krajowe są organami władzy publicznej, a odpowiedzialność za ich decyzje można przypisać państwu. AlzChem powołuje się również na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z którym orzeczenia sądów krajowych mogą stanowić podstawę prawną udzielenia pomocy państwa. Alternatywnie AlzChem stwierdza możliwość przypisania odpowiedzialności państwu ze względu na jednomyślny charakter decyzji wierzycieli, co zbadał i potwierdził sąd upadłościowy.
- 47) Spółka Fortischem zaprzecza istnieniu możliwości przypisania odpowiedzialności ⁽⁴⁸⁾, twierdząc, że słowacka ustawa o upadłości nie przyznaje prawa weta członkom komitetu wierzycieli ani wierzycielom zabezpieczonym. Publiczni wierzyciele zabezpieczeni NCHZ nie mogli więc zawetować decyzji o kontynuowaniu działalności NCHZ. Ponadto spółka Fortischem podnosi, że rola sądu upadłościowego w niniejszej sprawie sprowadzała się do oceny zgodności z prawem decyzji wierzycieli, których roszczenia powstały przed ogłoszeniem upadłości, a w szczególności jej zgodności z ustawą o upadłości. W oparciu o orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości w sprawach Pearle ⁽⁴⁹⁾ i Doux Elevage ⁽⁵⁰⁾, możliwość przypisania odpowiedzialności nie zachodzi, jeżeli dany organ władzy publicznej poprzestaje na zatwierdzeniu decyzji podjętych przez uczestników rynku i uznaniu ich za wiążące. Analiza ekonomiczna w tym przypadku wykazała, że sprzedaż przedsiębiorstwa kontynuującego działalność jest korzystniejsza od jego likwidacji, a wszyscy wierzyciele posiadający prawo głosu zagłosowali za kontynuowaniem działalności spółki. Dlatego spółka Fortischem jest zdania, że sąd upadłościowy miał minimalną swobodę działania, a jego rolę można by podsumować jako nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących postępowania upadłościowego.
- 48) Spółka Slovenská správcovská a reštrukturalizačná k. s. (zwana dalej „Slovenská správcovská a reštrukturalizačná”) jako syndyk zarządzający masą upadłości NCHZ utrzymuje ⁽⁵¹⁾, że żaden z członków właściwego organu nie miał prawa weta. Bez względu na treść faktycznych oświadczeń wierzycieli, jeżeli przyjęli oni jednolite stanowisko, nawet jeśli ich poglądy różniły się od siebie, wydane syndykowi wiążące polecenie w ostateczności zawsze przybierało formę orzeczenia sądu. W przypadku spółki Slovenská správcovská a reštrukturalizačná oznacza to, że żaden z wierzycieli (członków właściwego organu) nie mógł skutecznie skorzystać z prawa weta w odniesieniu do wydanego syndykowi polecenia.

⁽⁴⁷⁾ Pismo AlzChem z dnia 6 stycznia 2020 r.

⁽⁴⁸⁾ Pismo Fortischem z dnia 19 grudnia 2019 r.

⁽⁴⁹⁾ Sprawa C-345/02, Pearle i in. (Dz.U. C 228 z 11.9.2004, s. 6).

⁽⁵⁰⁾ Sprawa C-677/11, Doux Elevage SNC (Dz.U. C 225 z 3.8.2013, s. 21).

⁽⁵¹⁾ Pismo spółki Slovenská správcovská a reštrukturalizačná z dnia 4 grudnia 2019 r. nawiązujące do pisma tej samej spółki z dnia 27 sierpnia 2013 r.

- 49) Zdaniem spółki Slovenská správcovská a reštrukturalizačná wynika z tego, że decyzja o kontynuowaniu działalności NCHZ została podjęta przez sąd upadłościowy i kontynuacja działalności NCHZ była konsekwencją wiążącego orzeczenia tegoż sądu. W przypadku braku orzeczenia sądu żadne inne działania poszczególnych wierzycieli nie miałyby wpływu na działalność NCHZ. Sąd obowiązkowo uwzględnił uzasadnione interesy wierzycieli i treści ich oświadczeń, przy czym główny interes polegał na szybkim i jak najpełniejszym zaspokojeniu ich roszczeń. Zadaniem sądu upadłościowego była ocena przestrzegania uzasadnionych zbiorowych interesów wierzycieli oraz osiągnięcie jak najwyższego stopnia zaspokojenia ich roszczeń. Spółka Slovenská správcovská a reštrukturalizačná utrzymuje jednak, że właściwy organ stanowi jeden podmiot na mocy ustawy o upadłości, nawet jeśli składa się on z kilku członków.
- 50) Słowacja utrzymuje ⁽⁵²⁾, że ustawa o upadłości nie przewiduje prawa weta ani w przypadku członka komitetu wierzycieli, ani wierzyciela zabezpieczonego. Jeżeli wierzyciel zabezpieczony wyraziłby sprzeciw wobec treści polecenia wydanego syndykowi, głosując przeciwko wydaniu tego polecenia, byłoby to stanowisko pojedynczego wierzyciela i jako takie zostałoby ono uwzględnione w procesie decyzyjnym sądu upadłościowego, nie byłoby jednak dla sądu wiążące. Jednakże, uwzględniając okoliczności w niniejszej sprawie, sąd nie miał żadnego istotnego powodu, aby proponowane polecenie odrzucić. W odniesieniu do roli sądu upadłościowego, Słowacja wyjaśnia, że nie decydował on o zatwierdzeniu ani ważności decyzji wierzycieli z dnia 26 stycznia 2011 r. Sąd raczej podejmował decyzję jako członek właściwego organu w sprawie zatwierdzenia proponowanego polecenia wydanego syndykowi, rozważając stanowiska pozostałych członków właściwego organu oraz wnioski z dokonanej przez syndyka analizy ekonomicznej. Ogólnie rzecz biorąc, głównym zadaniem sądu w postępowaniu upadłościowym jest nadzór nad syndykiem i przebiegiem postępowania, przy czym jako *dominus litis* (pan procesu) działa on jedynie w przypadku wystąpienia sporu pomiędzy syndykiem a wierzycielami lub między samymi wierzycielami.

3.2. Uwagi dotyczące korzyści gospodarczej

- 51) Oprócz kwestii możliwości przypisania odpowiedzialności zainteresowane strony i Słowacja zgłosiły również uwagi w kwestii korzyści gospodarczej, dotyczące przede wszystkim ryzyka kumulacji wierzytelności w drugim okresie upadłości oraz znaczenia analizy ekonomicznej i prezentacji zarządu NCHZ w procesie decyzyjnym wierzycieli w styczniu 2011 r.
- 52) Spółka AlzChem twierdzi ⁽⁵³⁾, że test prywatnego wierzyciela nie został spełniony w przypadku NCHZ, ponieważ (i) odpowiedni wierzyciele publiczni nie działali na takich samych warunkach (*pari passu*) jak wierzyciele prywatni oraz (ii) analiza ekonomiczna i prezentacja zarządu nie miały znaczenia dla oceny działań Słowacji w związku z kontynuacją działalności NCHZ.
- 53) Po pierwsze, spółka AlzChem wyjaśnia, że jedynym motywem większości wierzycieli prywatnych była maksymalizacja wpływów ze sprzedaży NCHZ, ponieważ nie byli oni zagrożeni kumulacją wierzytelności w trakcie dalszej działalności NCHZ. AlzChem wskazuje na fakt, iż po stronie takich wierzycieli, jak państwo słowackie, działalność przedsiębiorstwa w stanie upadłości pociągała za sobą znaczną kumulację wierzytelności (składki na ubezpieczenie społeczne, podatki itp. w wyniku dalszego prowadzenia działalności przez spółkę), w związku z czym należało porównać potencjalne korzyści wynikające z zachowania działalności NCHZ (potencjalnie wyższa cena sprzedaży) z ryzykiem, że działalność ta doprowadzi do wzrostu kwoty zaległych wierzytelności. Zdaniem spółki AlzChem zachowanie spółki Novácka Energetika, a.s., jako jedyne wierzyciela prywatnego, którego wierzytelności wzrosły w trakcie postępowania upadłościowego, nie może odpowiednio uzasadniać zachowania wszystkich wierzycieli publicznych ze względu na fakt, iż podmioty prywatne, w odróżnieniu od wierzycieli państwowych, mogły w każdej chwili podjąć decyzję o zaniechaniu realizacji dostaw na rzecz spółki w upadłości i ograniczyć w ten sposób ryzyko powstania dalszych niespłaconych wierzytelności.
- 54) Po drugie, AlzChem twierdzi, że analiza ekonomiczna i prezentacja zarządu zostały sporządzone dla wierzycieli będących członkami komitetu wierzycieli oraz dla wierzycieli zabezpieczonych, a tym samym dla wierzycieli posiadających wierzytelności przedupadłościowe, oraz że dokumenty te nie uwzględniały interesów tych wierzycieli, których roszczenia wynikały z prowadzenia działalności przez NCHZ w stanie upadłości. Według spółki AlzChem do końca pierwszego okresu upadłości doszło do nagromadzenia wierzytelności państwa słowackiego w wysokości 5,5 mln EUR, natomiast w drugim okresie upadłości w wysokości kolejnych 7,8 mln EUR.

⁽⁵²⁾ Pismo Słowacji z dnia 14 lutego 2020 r.

⁽⁵³⁾ Pismo spółki AlzChem z dnia 6 stycznia 2020 r.

- 55) Spółka Fortischem jest zdania ⁽⁵⁴⁾, że (i) odpowiedni wierzyciele publiczni działali na takich samych warunkach (*pari passu*) jak wierzyciele prywatni oraz że (ii) analiza ekonomiczna i prezentacja zarządu stanowiły rzeczową podstawę decyzji podjętych przez wierzycieli publicznych w ramach zatwierdzania polecenia dla syndyka.
- 56) Po pierwsze, Fortischem przyznaje, że wartość wierzytelności dwóch zabezpieczonych wierzycieli publicznych (Funduszu Ochrony Środowiska i miasta Nováky) wzrosła w trakcie prowadzenia przez NCHZ działalności w stanie upadłości. Fortischem wskazuje ponadto, że komitet wierzycieli składał się z jednego niezabezpieczonego wierzyciela publicznego (Funduszu Mienia Państwowego Republiki Słowackiej) i czterech niezabezpieczonych wierzycieli prywatnych (INVEST-KREDIT, s. r. o., Novácka Energetika, a. s. M – ENERGO, s. r. o., DAK KIABA, s. r. o.), przy czym wszyscy głosowali za kontynuowaniem działalności. Zdaniem spółki Fortischem porównywalność wierzycieli prywatnych i publicznych w Komitecie Wierzycieli wynika z faktu, że wszyscy byli wierzycielami niezabezpieczonymi, a ich roszczenia powstały przed ogłoszeniem upadłości. Zgodnie ze swoimi ustawowymi obowiązkami członkowie komitetu wierzycieli głosowali w interesie wszystkich niezabezpieczonych wierzycieli posiadających wierzytelności przedupadłościowe, a nie tylko tych będących członkami komitetu wierzycieli.
- 57) Ponadto Fortischem uważa, że sąd w Trenczynie zatwierdziłby dalsze funkcjonowanie NCHZ, nawet jeżeli Fundusz Ochrony Środowiska i miasto Nováky głosowałyby za likwidacją NCHZ. Z punktu widzenia interesów dwóch wierzycieli zabezpieczonych, których wierzytelności przedupadłościowe stanowiły mniej niż 4 % wartości wszystkich zabezpieczonych wierzytelności przedupadłościowych, oraz przedstawicieli wierzycieli niezabezpieczonych w związku z dalszą działalnością gospodarczą NCHZ, w zasadzie niemożliwym jest, by interesy wierzycieli posiadających wierzytelności przedupadłościowe mogły być chronione jakąkolwiek inną decyzją niż o kontynuowaniu działalności NCHZ.
- 58) Wreszcie, jeśli chodzi o znaczenie analizy ekonomicznej w procesie decyzyjnym wierzycieli w styczniu 2011 r., spółka Fortischem twierdzi, że osobna prognoza dotycząca potencjalnych dodatkowych kosztów w drugim okresie upadłości nie była konieczna, ponieważ z analizy ekonomicznej wynikało, że w przypadku likwidacji NCHZ nie zostałyby zaspokojone żadne wierzytelności powstałe przed ogłoszeniem upadłości. Wobec tego, że sprzedaż NCHZ jako działającego przedsiębiorstwa stanowiła jedyny sposób zaspokojenia wierzycieli posiadających wierzytelności przedupadłościowe, zakładano pełne zaspokojenie wszystkich wierzytelności powstałych po ogłoszeniu upadłości. Zgodnie z tym, interesy wszystkich wierzycieli, których roszczenia powstały po ogłoszeniu upadłości (w tym wierzycieli publicznych, których roszczenia powstały po ogłoszeniu upadłości) zostały uwzględnione co najmniej w sposób domyślny. Ponadto Fortischem podnosi, że z uwagi na szczególny charakter wierzytelności przedupadłościowych dwóch wierzycieli zabezpieczonych (Funduszu Ochrony Środowiska i miasta Nováky) obliczenia nie miały znaczenia, ponieważ ewentualny wzrost wartości wierzytelności nie był związany z faktyczną działalnością NCHZ.
- 59) Spółka Fortischem utrzymuje także, że gdyby porównać kwotę wierzytelności na początku drugiego okresu upadłości z wierzytelnościami powstałymi przed ogłoszeniem upadłości, a także kwotę płatności bieżących w pierwszym okresie upadłości z wartością wierzytelności powstałych po ogłoszeniu upadłości, ryzyko znacznego wzrostu kwoty wierzytelności należałoby uznać za minimalne, przy czym istniałaby szansa na zaspokojenie przynajmniej części wierzytelności sprzed ogłoszenia upadłości. Mianowicie kwota podatku od nieruchomości za 2010 r. nałożony przez miasto Nováky w marcu 2010 r. wyniosła 523 793 EUR, a pod koniec 2010 r. zobowiązanie podatkowe NCHZ wzrosło jedynie o około 48 000 EUR. Natomiast wartość wierzytelności Funduszu Ochrony Środowiska w pierwszym okresie upadłości wzrosła o 193 192 EUR, tj. niespełna 20 % pierwotnej wierzytelności powstałej przed ogłoszeniem upadłości.
- 60) Spółka Slovenská správcovská a reštrukturalizačná przypomina ⁽⁵⁵⁾, że sąd upadłościowy w ramach swojej właściwości rozwiązuje konflikty między różnymi uzasadnionymi interesami wierzycieli, stosując zasadę proporcjonalności. Ogólnie rzecz biorąc, oznacza to, że zbiorowy interes określonych wierzycieli w kontynuacji działalności może przeważać nad każdym dowolnym interesem innych wierzycieli w zaprzestaniu działalności dłużnika, w szczególności gdy w przypadku kontynuacji działalności przez dłużnika można zasadnie spodziewać się wyższego stopnia ogólnego zaspokojenia roszczeń. Decyzje w sprawie dalszej działalności NCHZ oraz w sprawie zakresu i formy likwidacji NCHZ i jej aktywów motywowane były interesem wierzycieli jako całości w celu osiągnięcia jak najwyższego stopnia zaspokojenia posiadanych przez nich wierzytelności.
- 61) Zdaniem spółki Slovenská správcovská a reštrukturalizačná, decyzja o kontynuowaniu działalności NCHZ oczywiście opierała się na dogłębnej ocenie zgodności z podstawowymi interesami wierzycieli jako całości w celu osiągnięcia jak najwyższego stopnia zaspokojenia ich wierzytelności, jakiej dokonuje niezależny i bezstronny organ sądowy, który działa w ramach postępowania upadłościowego i stosuje ogólnie obowiązujące zasady postępowania określone w ustawach do poszczególnych przypadków, co wynika z samej istoty postępowania upadłościowego, a także z konieczności rozwiązywania konfliktów pomiędzy ścierającymi się prawami i interesami wielu wierzycieli przy jednocześnie ograniczonych aktywach (jako jednej całości).

⁽⁵⁴⁾ Pismo Fortischem z dnia 19 grudnia 2019 r.

⁽⁵⁵⁾ Pismo z dnia 4 grudnia 2019 r. nawiązujące do pisma spółki Slovenská správcovská a reštrukturalizačná z dnia 27 sierpnia 2013 r.

- 62) Co do punktu drugiego spółka Slovenská správcovská a reštrukturalizačná utrzymuje, że syndyk sporządził analizę w celu dostarczenia fachowej podstawy faktycznej w procesie decyzyjnym właściwego organu, a zarazem umożliwienia oceny pierwszej rundy przetargu publicznego. W analizie stwierdzono, że jedynym sposobem postępowania z masą upadłości, który zapewni przynajmniej częściowe zaspokojenie zgłoszonych do syndyka wierzytelności (roszczeń przedupadłościowych), jest sprzedaż spółki jako działającego przedsiębiorstwa. Inne rozwiązania nie tylko nie doprowadziłyby do zaspokojenia roszczeń przedupadłościowych, lecz pociągałyby za sobą znaczne koszty dodatkowe, które należałoby zaspokoić w pierwszej kolejności, takie jak zobowiązania masy upadłości, których zaspokojenie ostatecznie również nie doszłoby do skutku. A zatem inne rozwiązania doprowadziłyby do powstania dodatkowych niezaspokojonych roszczeń (powstałych po ogłoszeniu upadłości) obok wierzytelności przedupadłościowych, które również nie zostałyby zaspokojone.
- 63) Słowacja podtrzymuje swoje stanowisko ⁽⁵⁶⁾, że wierzyciele publiczni działali zgodnie z zasadą prywatnego wierzyciela w gospodarce rynkowej, ponieważ poszczególni członkowie komitetu wierzycieli i wierzyciele zabezpieczeni – zarówno publiczni, jak i prywatni – uważali, że wydanie syndykowi polecenia kontynuowania działalności NCHZ z całą pewnością pozwoli osiągnąć wyższy stopień zaspokojenia roszczeń. Słowacja twierdzi, że słowacka ustawa o upadłości nie zawiera wyraźnego rozróżnienia między wierzycielami prywatnymi a publicznymi i nie przewiduje ich odmiennego traktowania w postępowaniu upadłościowym.
- 64) Słowacja ponadto dokonuje rozróżnienia kilku rodzajów wierzytelności mających znaczenie w postępowaniu upadłościowym. Wyróżnia się tu dwie kategorie: wierzytelności powstałe przed ogłoszeniem upadłości i zgłoszone do syndyka masy upadłości (zwane dalej „wierzytelnościami przedupadłościowymi”) oraz wierzytelności powstałe po ogłoszeniu upadłości (zwane dalej „wierzytelnościami poupadłościowymi”). Wierzytelności poupadłościowe to: (i) zobowiązania masy upadłości lub (ii) zobowiązania operacyjne.
- 65) Zobowiązania masy upadłości to wierzytelności powstające w trakcie postępowania upadłościowego w związku z zarządzaniem masą upadłości i jej likwidacją, włącznie z opłatą dla syndyka. Obejmują one również podatki, koszty, opłaty, składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne, wynagrodzenia i inne koszty osobowe oraz wynagrodzenie syndyka. Jeżeli przedsiębiorstwem zarządza syndyk, wierzytelności te traktuje się jako zobowiązania operacyjne. Zobowiązania masy upadłości zaspokajane są z dochodów z likwidacji, zanim zaspokojone zostaną wierzytelności przedupadłościowe.
- 66) Zobowiązania operacyjne powstają w związku z działalnością przedsiębiorstwa w stanie upadłości, tj. po jej ogłoszeniu. Zobowiązania operacyjne zaspokajane są z przychodów z działalności przedsiębiorstwa. Jeżeli po zaprzestaniu działalności przychody nie wystarczają do zaspokojenia zobowiązań operacyjnych, zobowiązania te zaspokajają się w taki sam sposób jak zobowiązania masy upadłości, tj. z dochodów z likwidacji.
- 67) Wierzytelności poupadłościowe (zarówno zobowiązania masy upadłości i operacyjne) zaspokajane są przed wierzytelnościami przedupadłościowymi. Słowacja twierdzi, że w związku z tym wierzytelności poupadłościowe powinny zostać w pełni zaspokojone, zanim rozpocznie się zaspokajanie wierzytelności przedupadłościowych, zgodnie z planem podziału.

4. OCENA ŚRODKA

4.1. Istnienie pomocy państwa

- 68) Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym. Przesłanki te muszą wystąpić łącznie. Jeżeli jedna z nich nie jest spełniona, oceniany w ich świetle środek nie może zostać uznany za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- 69) Aby móc uznać środek za pomoc zgodnie z cytowanym ustępem, muszą być łącznie spełnione następujące warunki: (i) musi zaistnieć możliwość przypisania środka państwu i musi on być finansowany ze środków państwowych, (ii) musi przynosić beneficjentowi konkretną korzyść, (iii) korzyść musi być selektywna oraz (iv) przedmiotowy środek musi zakłócać konkurencję rynkową lub grozić jej zakłóceniem oraz musi wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

⁽⁵⁶⁾ Pismo Słowacji z dnia 14 lutego 2020 r.

- 70) W niniejszej sprawie należy ograniczyć ocenę do warunków przypisania i korzyści gospodarczej, ponieważ bez żadnego z powyższych elementów środek nie stanowi pomocy państwa i nie ma potrzeby oceny, czy spełnione są pozostałe kryteria określone w art. 107 ust. 1 TFUE.

4.2. Możliwość przypisania odpowiedzialności

- 71) Jak wyjaśniono bardziej szczegółowo w motywach 23–45, po tym jak ustawa o spółkach strategicznych przestała mieć zastosowanie do NCHZ w dniu 31 grudnia 2010 r., syndyk nie był już prawnie zobowiązany do kontynuowania działalności spółki. Ponieważ koszty operacyjne NCHZ w stanie upadłości przekraczały przychody z jej działalności, syndyk, zgodnie z ustawą o upadłości, poinformował o tym właściwy organ (jego skład podano w motywach 18–22) i przekazał właściwemu organowi do zatwierdzenia polecenie zobowiązujące go do kontynuowania działalności NCHZ.
- 72) W dniu 26 stycznia 2011 r. na wspólnym zgromadzeniu komitetu wierzycieli i wierzycieli zabezpieczonych wszyscy zasiadający w Komitecie wierzycieli publiczni i prywatni zatwierdzili polecenie, zgodnie z którym syndyk miał kontynuować działalność NCHZ, natomiast wszyscy obecni publiczni i prywatni wierzyciele zabezpieczeni opowiedzieli się za zatwierdzeniem tegoż polecenia (zob. motyw 38). Protokół ze zgromadzenia z dnia 26 stycznia 2011 r., zweryfikowany przez Komisję, potwierdza, że wierzyciele zabezpieczeni przedstawili na zgromadzeniu swoje indywidualnie stanowiska. Choć ustawa wymagała uzyskanie poparcia wniosku jedynie większością członków komitetu wierzycieli, ustalono, że żaden z tych członków nie odrzucił polecenia wydanego syndykowi. Żaden z wierzycieli zabezpieczonych nie sprzeciwił się zatwierdzeniu takiego polecenia. Ustalono zatem, że decyzja wierzycieli reprezentowanych we właściwym organie była jednorodna.
- 73) Jak podano w motywie 20, nie wykazano żadnych powiązań kapitałowych między właścicielem NCHZ a dowolnym zasiadającym w Komitecie wierzycielami prywatnym, z wyjątkiem spółki INVEST-KREDIT, s. r. o.
- 74) Ponadto wykazano, że żaden (publiczny ani prywatny) niezabezpieczony wierzyciel nie wniósł do sądu upadłościowego sprzeciwu wobec decyzji komitetu wierzycieli o kontynuowaniu działalności NCHZ (zob. motyw 40), mimo że przysługiwało mu takie prawo.
- 75) W orzeczeniu z dnia 17 lutego 2011 r. sąd upadłościowy jako członek właściwego organu zatwierdził bez istotnych zmian ⁽⁵⁷⁾ to samo polecenie wydane syndykowi, które w ten sposób stało się dla niego wiążące zgodnie z § 83 ust. 4 ustawy o upadłości.
- 76) Kontynuacja działalności NCHZ po wygaśnięciu ustawy o spółkach strategicznych opierała się zatem na decyzji właściwego organu złożonego z komitetu wierzycieli (głównie przedsiębiorstw prywatnych), wierzycieli zabezpieczonych (głównie podmiotów publicznych) oraz sądu upadłościowego.
- 77) Wynika z tego, że stanowiska przyjęte przez komitet wierzycieli i wierzycieli zabezpieczonych w dniu 26 stycznia 2011 r. (bez udziału sądu upadłościowego w dniu 26 stycznia 2011 r.) oraz orzeczenie sądu upadłościowego z dnia 17 lutego 2011 r. miały znaczenie dla zatwierdzenia polecenia wydanego syndykowi masy upadłości. Razem stanowiły one decyzję właściwego organu, który wspólnie polecił syndykowi kontynuowanie działalności NCHZ.
- 78) W przeciwieństwie do poglądów, że decyzja wynikała wyłącznie z orzeczenia sądu w Trenczynie (pogląd przedstawiony przez spółki Slovenská správcovská a reštrukturalizačná i AlzChem) lub że polecenie to wynikało z decyzji wierzycieli (pogląd przedstawiony przez spółkę Fortischem), Komisja uważa, że o poleceniu wydanym syndykowi, dotyczącym kontynuowania działalności NCHZ, zdecydował właściwy organ jako organ kolegialny (w tym sąd upadłościowy). Mówiąc krótko, sąd upadłościowy wydał ostateczną decyzję w dniu 17 lutego 2011 r., po tym jak pozostali członkowie właściwego organu, zgodnie z procedurą określoną w ustawie o upadłości (zob. motyw 42), wyrazili swoje stanowisko w sprawie polecenia, ale w szczególnych okolicznościach tej sprawy, gdy polecenie wydane syndykowi zostało zatwierdzone przez wszystkich pozostałych członków właściwego organu, nie zaistniały powody, dla których sąd upadłościowy mógłby odrzucić zatwierdzenie proponowanego polecenia.

⁽⁵⁷⁾ Komisja zbadała orzeczenie sądu z dnia 17 lutego 2011 r., stwierdzając, że wprowadzono tylko jedną nieistotną zmianę, polegającą na korekcie odnośnika do konkretnego aktu prawnego.

- 79) Jeżeli chodzi o ewentualne istnienie prawa weta dla niektórych wierzycieli, formalne postępowanie wyjaśniające wykazało, że żaden członek komitetu wierzycieli ani żaden z wierzycieli zabezpieczonych zgodnie z ustawą nie miał prawa weta. Twierdzenia AlzChem, wskazujące na istnienie prawa weta, zostały uznane za bezzasadne, ponieważ nie przedstawiono żadnych dowodów na potwierdzenie ich istnienia. Przeciwnie, z uwag innych zainteresowanych stron wynika, że żaden publiczny ani prywatny wierzyciel zabezpieczony nie mógł samodzielnie zablokować zatwierdzenia polecenia wydanego syndykowi.
- 80) Zgodnie z § 83 ust. 4 ustawy o upadłości, orzeczenie sądu jest dla syndyka wiążące (zob. motyw 42). Oznacza to, że w sytuacji, gdy sąd upadłościowy jest członkiem właściwego organu, syndyk nie jest związany decyzją wierzycieli (ani komitetu wierzycieli, ani wierzycieli zabezpieczonych) w odniesieniu do polecenia wydanego syndykowi, ale jest związany wyłącznie orzeczeniem sądu upadłościowego. Ponadto sąd w procesie orzekania nie jest związany różnymi stanowiskami poszczególnych wierzycieli zabezpieczonych i nie ma obowiązku się nimi kierować: może zatwierdzić przedstawione polecenie pomimo odmiennych opinii pod warunkiem, że polecenie to leży w uzasadnionym interesie zainteresowanych wierzycieli (motyw 42). Wynika z tego, że nawet gdyby jeden lub więcej wierzycieli zabezpieczonych sprzeciwiało się zatwierdzeniu zaproponowanego polecenia wydanego zarządcy masy upadłości, nie oznaczałoby to automatycznie, że takie polecenie nie może zostać zatwierdzone. W związku z tym poszczególni wierzyciele zabezpieczeni nie mogli „zawetować” uchwalenia polecenia w celu zablokowania go przez odmowę przyjęcia proponowanej treści.
- 81) W szczególności nie zostało potwierdzone, że prawo weta wierzycieli zabezpieczonych można wywodzić z faktu, że wszyscy wierzyciele zabezpieczeni byli zaangażowani w decyzję. Z prawa każdego wierzyciela zabezpieczonego, posiadającego wierzycielską przedupadłościową, do wyrażenia swojego stanowiska i uczestniczenia w procesie decyzyjnym nie może wynikać jego prawo weta z powodu braku jakiegokolwiek innego przepisu w tym zakresie. Prawdą jest, że w przeciwieństwie do komitetu wierzycieli, który był organem kolegialnym wybieranym w drodze głosowania (zob. motywy 18 i 20), wierzyciele zabezpieczeni nie byli reprezentowani w organie kolektywnym, ale każdy z nich był samodzielnym członkiem właściwego organu w odniesieniu do każdej odrębnej masy upadłości (zob. motyw 21). Jednak wbrew temu, co twierdzi spółka AlzChem (zob. motyw 46), fakt, że każdy zabezpieczony wierzyciel był członkiem właściwego organu, nie pociąga za sobą automatycznie możliwości zablokowania przez niego decyzji właściwego organu. Innymi słowy, z faktu, że każdy wierzyciel zabezpieczony był członkiem właściwego organu, nie można wywodzić przysługiwania mu prawa weta.
- 82) Komisja zweryfikowała również tezę spółki AlzChem, zgodnie z którą przysługiwanie wierzycielom zabezpieczonym prawa weta wynika z systemowej wykładni ustawy o upadłości. Działy ustawy o upadłości, na które powołuje się spółka AlzChem na poparcie swojej tezy, zawarte są prawa wierzycieli zabezpieczonych w postępowaniu upadłościowym. Jako takie nie przewidują one prawa weta.
- 83) Decyzje w komitecie wierzycieli w rzeczywistości były podejmowane większością głosów, a wierzyciele zabezpieczeni zgłaszali swoje stanowiska indywidualnie, ale również bez prawa weta. W związku z tym, pomimo możliwości odmowy kontynuowania działalności NCHZ (w przypadku członków komitetu wierzycieli) lub możliwości sprzeciwienia się zatwierdzeniu takiego polecenia (w przypadku wierzycieli zabezpieczonych), żaden podmiot państwowy nie byłby w stanie przeforsować swoich interesów w postaci zatrzymania dalszego wzrostu wartości wierzycielskiej, gdyby był tym zainteresowany.
- 84) Wynika z tego, że ani wierzyciele publiczni, ani prywatni, nie mogli zawetować działalności NCHZ w drugim okresie upadłości. Decyzja o kontynuowaniu działalności NCHZ została podjęta przez właściwy organ działający jako organ kolegialny i żaden indywidualny wierzyciel prywatny lub publiczny, jako członek właściwego organu, nie mógł samodzielnie blokować decyzji o kontynuowaniu działalności NCHZ.
- 85) Wreszcie argument AlzChem, zgodnie z którym decyzję o kontynuowaniu działalności NCHZ można przypisać Słowacji, również należy odrzucić, ponieważ czterech wierzycieli zabezpieczonych, będących własnością państwa, postanowiło nie korzystać ze swojego prawa weta.

- 86) Ponadto zaproponowano, aby decyzja o kontynuowaniu działalności NCHZ została przypisana Słowacji, gdyż została zatwierdzona i uznana za wiążącą przez sąd w Trenczynie w lutym 2011 r. Chociaż co do zasady nie można wykluczyć, że odpowiedzialność za konkretny środek można przypisać państwu w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE w związku z orzeczeniem sądu krajowego⁽⁵⁸⁾, to szczególna rola sądu upadłościowego w niniejszej sprawie, opisana w motywach 88–92, odróżnia ją od przypadków przypisywania odpowiedzialności państwu na podstawie orzeczeń sądów krajowych.
- 87) Formalne postępowanie wyjaśniające wykazało, że w lutym 2011 r. sąd upadłościowy działał jako członek właściwego organu z rolą jasno określoną w ustawie o upadłości. W związku z tym Komisja zbadała rolę sądu upadłościowego, gdy jest on członkiem właściwego organu zgodnie z § 83 ust. 4 ustawy o upadłości.
- 88) Sąd upadłościowy miał wyjątkowy status członka organu kolegialnego, który zdecydował o kontynuowaniu działalności NCHZ. Nie działał jako organ decyzyjny w zwykłym sensie, do którego strony zwracają się z żądaniem wydania autorytatywnej decyzji; miał raczej za zadanie zapewnić, aby polecenie wydane syndykowi było zgodne ze stanowiskami i uzasadnionymi interesami wierzycieli (zob. motywy 42 i 43). Jest to zgodne z ogólną rolą sądu upadłościowego w postępowaniu upadłościowym, polegającą na działaniu w celu osiągnięcia jak najwyższego stopnia zaspokojenia roszczeń wierzycieli (zob. motyw 19).
- 89) Jak wskazano w motywie 42, w przypadku przekazania polecenia wydanego syndykowi do zatwierdzenia sądowi upadłościowemu, sąd upadłościowy może w orzeczeniu to polecenie zatwierdzić lub może zdecydować co do dalszego sposobu postępowania. W tym samym miejscu stwierdza się, że przy wydawaniu orzeczenia sąd upadłościowy uwzględnia uzasadnione interesy zainteresowanych wierzycieli i ich stanowiska, a także stanowiska innych członków właściwego organu.
- 90) Jak wskazano w motywie 43, sąd upadłościowy zbadał proponowane polecenie wydane syndykowi z punktu widzenia uzasadnionych interesów oraz stanowisk zainteresowanych wierzycieli oraz stanowisk pozostałych członków właściwego organu. Oznacza to, że sąd upadłościowy wziął pod uwagę stanowiska komitetu wierzycieli i wszystkich wierzycieli zabezpieczonych (w tym wszystkich publicznych wierzycieli zabezpieczonych), jak również treść analizy ekonomicznej, w której stwierdzono, że zamknięcie działalności NCHZ wydaje się najmniej korzystne pod względem możliwości zaspokojenia roszczeń wierzycieli z uwagi na koszty związane z zaprzestaniem działalności.
- 91) O ile prawdą jest, że w wyniku orzeczenia sądu polecenie wydane syndykowi stało się wiążące, to jednak w szczególnych okolicznościach danej sprawy nie istniały powody, by sąd upadłościowy odmówił zatwierdzenia proponowanego polecenia. W sytuacji, w której wszyscy wierzyciele, w większości wierzyciele prywatni, wyraźnie uznają, że umożliwienie dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa w upadłości leży w ich interesie ekonomicznym, ich decyzja nie może zostać przypisana państwu tylko dlatego, że sąd upadłościowy następnie potwierdzi tę decyzję i nada jej charakter wiążący.
- 92) Orzeczenie sądu upadłościowego wskazuje na to, że decyzja o kontynuowaniu działalności NCHZ leżała w najlepszym interesie wierzycieli. Pod tym względem sąd utożsamiał się ze stanowiskami wszystkich pozostałych członków właściwego organu – zarówno publicznych, jak i prywatnych, zabezpieczonych, jak i niezabezpieczonych – a także z propozycją przedstawioną przez syndyka; żaden z tych podmiotów nie wyraził alternatywnej opinii z propozycją zaprzestania działalności NCHZ. Zgodnie z orzecnictwem, art. 107 ust. 1 TFUE odnosi się do „decyzji państw członkowskich, które w ramach realizacji własnych celów gospodarczych i społecznych udostępniają przedsiębiorstwom lub innym osobom zasoby w drodze jednostronnych i autonomicznych decyzji lub przyznają im korzyści mające na celu wspieranie realizacji zamierzonych celów gospodarczych lub społecznych”⁽⁵⁹⁾. Dlatego w niniejszej sprawie nic nie wskazuje na to, że sąd upadłościowy kierował się w swoim działaniu innymi interesami niż interesy zainteresowanych wierzycieli i że nie działał w pełnej zgodności z rozwiązaniem, które wierzyciele i syndyk uznali za najbardziej racjonalne pod względem gospodarczym.

⁽⁵⁸⁾ W tym celu zob. wyrok z dnia 26 października 2016 r., DEI i Komisja przeciwko Alouminion tis Ellados, C-590/14 P, EU:C:2016:797, pkt 59, 77 i 81 oraz wyrok z dnia 3 marca 2016 r., Simet przeciwko Komisji, T-15/14, EU:T:2016:124, pkt 38, 44 i 45.

⁽⁵⁹⁾ Wyrok z dnia 27 marca 1980 r., Amministrazione delle finanze dello Stato przeciwko Denkavit italiana, EU:C:1980:100, pkt 31; wyrok z dnia 5 kwietnia 2006 r., Deutsche Bahn przeciwko Komisji, T-351/02, EU:T:2006:104, pkt 100.

- 93) W związku z powyższym decyzji właściwego organu (którego członkiem był sąd upadłościowy) o kontynuowaniu działalności NCHZ po wygaśnięciu ustawy o spółkach strategicznych nie można przypisać państwu ze względu na brak prawa weta wierzycieli publicznych oraz szczególną rolę odgrywaną przez sąd upadłościowy.
- 94) Ponadto nic nie wskazuje na to, że państwo próbowało wpłynąć na decyzje prywatnych wierzycieli. Jak potwierdził Sąd Powszechny ⁽⁶⁰⁾, nie wykazano, jakoby w styczniu 2011 r. istniało polityczne wsparcie NCHZ ani jakoby zainteresowani wierzyciele stworzyli warunki dla takiego wsparcia. Jednym z głównych wniosków było stwierdzenie, że faktu nieuchylenia ustawy o spółkach strategicznych przez sprawujący władzę w styczniu 2011 r. nowy rząd słowacki nie można interpretować jako wyrazu politycznego wsparcia NCHZ. Nawet jeśli wsparcie polityczne istniało w latach 2009-2010 (z powodu ustawy o spółkach strategicznych), a następnie w 2013 r., nie oznacza to, że w styczniu 2011 r. istniało wsparcie polityczne.
- 95) W niniejszej sprawie ze zbadanego przez Komisję orzeczenia sądu upadłościowego z dnia 17 lutego 2011 r. (zob. motyw 43) wynika, że powody, jakimi kierował się sąd upadłościowy, zatwierdzając polecenie wydane syndykowi, były następujące: (i) fakt, że komitet wierzycieli jednomyślnie i bez zastrzeżeń przyjął uchwałę, polecającą syndykowi kontynuowanie działalności NCHZ oraz że wszystkich sześciu zainteresowanych wierzycieli zabezpieczonych wyraziło zgodę na to polecenie; (ii) sporządzona przez syndyka analiza ekonomiczna (zob. motyw 29) wykazała, że zakończenie działalności NCHZ byłoby najmniej korzystnym rozwiązaniem z punktu widzenia zaspokojenia roszczeń wierzycieli, z uwagi na koszty związane z zaprzestaniem działalności; (iii) brak niezgodności czy sprzeczności proponowanego polecenia z uzasadnionym interesem zainteresowanych wierzycieli. Sąd upadłościowy zbadał zatem, czy polecenie to było zgodne z uzasadnionym interesem ogółu zainteresowanych wierzycieli, nie odnosząc się konkretnie do indywidualnej sytuacji każdego wierzyciela ani nie oceniając wpływu na odrzucone roszczenie REDQUEST LIMITED.
- 96) Zgodnie z ustawą o upadłości sąd upadłościowy miał co do zasady możliwość odmowy wydania proponowanego polecenia syndykowi masy upadłościowej. W zależności od indywidualnej sytuacji faktycznej i uzasadnionych interesów zainteresowanych wierzycieli oraz stanowisk złożonych przez tych wierzycieli i innych członków właściwego organu sąd upadłościowy miał co do zasady możliwość niezatwierdzenia polecenia i podjęcia samodzielnej decyzji co do sposobu postępowania. Jednakże w sytuacji, w której wszyscy wierzyciele reprezentowani we właściwym organie uznali, że w ich najlepszym interesie ekonomicznym leży umożliwienie NCHZ kontynuowania działalności i takie zdanie wyrazili oraz taki sam pogląd został przedstawiony przez syndyka, podzielenie przez sąd powyższego stanowiska nie stanowi o możliwości przypisania tej decyzji państwu wyłącznie z tego powodu, że postanowienie sądu upadłościowego miało charakter wiążący. W niniejszej sprawie istnieją wystarczające dowody, w tym pozytywne opinie wszystkich innych zainteresowanych podmiotów, świadczące o tym, że wierzyciele postrzegali kontynuowanie działalności NCHZ jako leżące w ich najlepszym interesie i oczywiste jest, że wykonując swoją rolę, sąd upadłościowy był zobowiązany działać w interesie wierzycieli NCHZ. Z drugiej strony nic nie wskazuje na to, by sąd upadłościowy, wydając orzeczenie, dążył do osiągnięcia jakiegokolwiek celu Republiki Słowackiej.
- 97) Komisja stwierdza zatem, że decyzji właściwego organu wydanej w drugim okresie upadłości NCHZ nie można uznać za możliwą do przypisania państwu w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Chociaż brakowało jednego z łącznych warunków dla ustalenia i stwierdzenia pomocy państwa, Komisja sprawdziła, czy przedmiotowy środek przyniósł NCHZ korzyść gospodarczą, której w przeciwnym razie nie uzyskałaby w warunkach rynkowych, jak opisano poniżej.

4.3. Korzyść gospodarcza

- 98) Dokonywane przez podmioty publiczne (w tym przedsiębiorstwa publiczne) transakcje gospodarcze nie przynoszą korzyści drugiej stronie, a zatem nie stanowią pomocy, o ile przebiegają zgodnie z normalnymi warunkami rynkowymi ⁽⁶¹⁾.

⁽⁶⁰⁾ Zob. wyrok Sądu z dnia 13 grudnia 2018 r., AlzChem AG przeciwko Komisji, T-284/15, EU:T:2018:950, pkt 129, 130, 134 i 142.

⁽⁶¹⁾ Zob. pkt 74 zawiadomienia Komisji 2016/C 262/01 w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. C 262 z 19.7.2016, s. 1).

- 99) W celu ustalenia, czy transakcja jest przeprowadzana zgodnie z normalnymi warunkami rynkowymi, konieczne jest porównanie zachowania organu publicznego z zachowaniem hipotetycznego prywatnego podmiotu gospodarczego znajdującego się w podobnej sytuacji (tzw. test prywatnego inwestora w gospodarce rynkowej). Sądy UE opracowały szczegółowe rodzaje tego testu w odniesieniu do różnych rodzajów transakcji gospodarczych – w szczególności „test prywatnego wierzyciela” dla transakcji związanych z długami ⁽⁶²⁾ oraz „test prywatnego inwestora w gospodarce rynkowej” w celu ustalenia istnienia korzyści gospodarczej w przypadku publicznych inwestycji kapitałowych ⁽⁶³⁾.
- 100) W niniejszej sprawie Komisja zbadała transakcję z punktu widzenia hipotetycznego ostrożnego wierzyciela prywatnego, ponieważ o kontynuowaniu działalności NCHZ decydowali wierzyciele publiczni, ale państwo nie posiadało w spółce żadnych udziałów ⁽⁶⁴⁾.
- 101) Komisja zweryfikowała sporządzoną przez syndyka analizę ekonomiczną, którą podczas podejmowania decyzji dysponowali i którą zbadali także wierzyciele i sąd upadłościowy (zob. motywy 33–36). W analizie tej przedstawiono szereg możliwych scenariuszy i porównano koszty i przychody z perspektywy wierzycieli NCHZ. Przede wszystkim jednak sugeruje ona, że zaprzestanie działalności NCHZ pociągałoby znaczne koszty o łącznej wysokości 48 mln EUR. Większość kosztów związana była z zamknięciem i remediacją terenów produkcji chemicznej (około 37,3 mln EUR) oraz kosztami personalnymi (10,5 mln EUR w przypadku spełnienia wszystkich zobowiązań prawnych). Jednocześnie oczekiwane przychody ze sprzedaży poszczególnych aktywów mieściły się w przedziale 47-52 mln EUR (bez uwzględnienia dodatkowych kosztów demontażu i wycofania sprzętu).
- 102) Ponieważ nieuregulowane zobowiązania (publiczne i prywatne), wynikające z działalności NCHZ w trakcie postępowania upadłościowego (około 16 mln EUR do połowy grudnia 2010 r., pod koniec pierwszego okresu upadłości) były traktowane preferencyjnie, wynika z tego, że żadna z wierzycieli przedupadłościowych nie mogła zostać zaspokojona, gdyby NCHZ zaprzestało działalności. W analizie wysunięto wnioski, że sprzedaż działającego przedsiębiorstwa prawdopodobnie pozwoliłaby osiągnąć wyższy stopień zaspokojenia wierzycieli przedupadłościowych w porównaniu z zakończeniem działalności przez NCHZ, które pociągnęłoby znaczne koszty dodatkowe, podczas gdy wznowienie działalności NCHZ byłoby trudne lub wręcz niemożliwe, ponieważ przerwanie eksploatacji spowodowałoby nieodwracalnie uszkodzenie niektórych instalacji technologicznych (zob. motywy 34 i 36).
- 103) W analizie oceniono również zainteresowanie osób trzecich udziałem w przetargu publicznym lub postępowaniu w celu pozyskania NCHZ. W pierwszym przetargu publicznym złożył ofertę tylko jeden z siedmiu uczestników (M – ENERGO, s. r. o.); jej wartość wynosiła 2 mln EUR. Syndyk wyraził wątpliwość, czy następny przetarg publiczny przyciągnie większą liczbę zainteresowanych. Ogólnie z analizy wynika, że kontynuowanie działalności NCHZ i sprzedaż działającego przedsiębiorstwa leżało w interesie wierzycieli.
- 104) Komisja zbadała ponadto treść prezentacji przygotowanej przez zarząd NCHZ (zob. motyw 29 i nast.), która była do dyspozycji wierzycieli i sądu upadłościowego podczas podejmowania decyzji. W prezentacji przewidziano rzeczywistą wartość aktywów spółki w przypadku przerwania działalności w wysokości zaledwie 15,5 mln EUR, co sprawiło, że wstrzymanie działalności NCHZ stało się mniej atrakcyjne dla wierzycieli. W prezentacji stwierdzono ponadto, że przedsiębiorstwo można z powodzeniem sprzedać po wdrożeniu niektórych środków restrukturyzacyjnych (np. zwolnień). Ogólnie rzecz biorąc, w prezentacji stwierdzono, że najlepiej byłoby sprzedać NCHZ jako przedsiębiorstwo kontynuujące działalność.

⁽⁶²⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 listopada 2007 r., Hiszpania przeciwko Komisji, C-525/04 P, EU:C:2007:698, pkt 59-60; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2013 r., Frucona przeciwko Komisji, C-73/11 P, EU:C:2013:32, pkt 72; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 1999 r., DMTransport, C-256/97, EU:C:1999:332, pkt 30.

⁽⁶³⁾ Zob. na przykład wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 marca 1990 r., Belgia przeciwko Komisji („Tubemeuse”), C-142/87, EU:C:1990:125, pkt 29; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 marca 1991 r., Włochy przeciwko Komisji („ALFA Romeo”), C-305/89, EU: C:1991:142, pkt 18 i 19; wyrok Sądu Powszechnego z dnia 30 kwietnia 1998 r., Cityflyer Express przeciwko Komisji, T-16/96, EU: T:1998:78, pkt 51; wyrok Sądu Powszechnego z dnia 21 stycznia 1999 r., Neue Maxhütte Stahlwerke i Lech-Stahlwerke przeciwko Komisji, sprawy połączone T-129/95, T-2/96 i T-97/96, EU:T:1999:7, pkt 104; wyrok Sądu Powszechnego z dnia 6 marca 2003 r., Westdeutsche Landesbank Girozentrale i Land Nordrhein-Westfalen przeciwko Komisji, sprawy połączone T-228/99 i T-233/99, EU: T:2003:57, pkt 208.

⁽⁶⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 20 września 2017 r., Komisja przeciwko Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, pkt 28.

- 105) Wniosek dotyczący kontynuowania działalności w oparciu o te dokumenty został następnie przyjęty przez wszystkich wierzycieli we właściwym organie, zarówno wierzycieli publicznych, jak i prywatnych, zabezpieczonych i niezabezpieczonych.
- 106) W związku z powyższym Komisja uważa, że analiza ekonomiczna wraz z przedstawieniem zarządu została należyście rozważona i stanowiła ważną podstawę decyzji wierzycieli i sądu upadłościowego.

4.3.1. Uwagi wspólne

- 107) Jak wynika z tabeli 1 (zob. motyw 24), wierzycielami publicznymi posiadającymi najwyższe wierzytelności poupadłościowe był Zakład Ubezpieczeń Społecznych i towarzystwo ubezpieczeń zdrowotnych Všeobecná zdravotná poisťovňa. Jak podano w motywie 44, nie były one członkami właściwego organu, który zadecydował o kontynuowaniu działalności NCHZ. W związku z tym nie były one w stanie wywierać bezpośredniego wpływu na proces decyzyjny i nie mogły przeszkodzić w kontynuowaniu działalności NCHZ.
- 108) Szczegółowe badania wykazały ponadto, że z czterech zabezpieczonych wierzycieli publicznych, będących członkami właściwego organu (zob. motyw 21), tylko dwóch było bezpośrednio zagrożonych dalszym wzrostem kwoty zadłużenia, które powstałoby po stronie NCHZ w przypadku kontynuowania działalności: były nimi Fundusz Ochrony Środowiska i miasto Nováky. Dokładnie stwierdzono, że bank Slovenská záručná a rozvojová banka oraz Fundusz Mienia Państwowego nie ponosiły ryzyka wzrostu wartości wierzytelności w związku z kontynuacją działalności NCHZ ze względu na brak aktywnych stosunków biznesowych z NCHZ w okresie upadłości.
- 109) W związku z tym Sąd Powszechny stwierdził, że w decyzji pierwotnej nie wykazano, jakoby „analiza ekonomiczna podniosła kwestię ewentualnego zwiększenia wierzytelności wierzycieli w przypadku kontynuacji działalności NCHZ w drugim okresie niewypłacalności”⁽⁶⁵⁾. Dlatego też nie był jasny związek między przeprowadzoną przez Komisję weryfikacją analizy ekonomicznej z zastosowaniem testu prywatnego wierzyciela a treścią motywu 110 pierwotnej decyzji, który zawierał ocenę zagrożenia dalszą kumulacją wierzytelności podmiotów publicznych wobec NCHZ w trakcie jej dalszej działalności gospodarczej⁽⁶⁶⁾. Wynika z tego, że analiza ekonomiczna i, w sposób dorozumiany, prezentacja zarządu powinny zostać zweryfikowane z punktu widzenia testu prywatnego wierzyciela i racjonalności decyzji wierzycieli, ponieważ wiedzieli oni, że kwota ich wierzytelności wzrośnie.
- 110) Sąd Powszechny orzekł również, że oceny ryzyka wzrostu kwoty wierzytelności należy dokonać w rozstrzygającym przedziale czasowym, jakim był okres wdrożenia środka, a także że należy powstrzymać się od wszelkich ocen opartych na sytuacji późniejszej⁽⁶⁷⁾. Bowiem zdaniem Sądu Powszechnego „zaskarżona decyzja [...] nie zawierała analizy poziomu ryzyka wzrostu wartości wierzytelności w czasie podjęcia decyzji przez wierzycieli na posiedzeniu w dniu 26 stycznia 2011 r.”⁽⁶⁸⁾.
- 111) Dwoma wierzycielami publicznymi zagrożonymi wzrostem kwoty wierzytelności były Fundusz Ochrony Środowiska i miasto Nováky (zob. motyw 24). Pozostałe wierzytelności powstałe w drugim okresie upadłości nie były jednak w większości bezpośrednio związane z działalnością NCHZ w tym okresie, lecz z pierwszym okresem upadłości (zob. motywy 130 i nast. oraz 141 i nast.). Ponadto miasto Nováky, jak i Fundusz Ochrony Środowiska przy podejmowaniu decyzji powinny były umieć przewidzieć dalszy wzrost wierzytelności. Ponieważ chodziło o powtarzające się roczne płatności podatków i opłat, kwota ta mogła zostać łatwo oszacowana. W związku z tym w chwili wydania decyzji o kontynuowaniu działalności NCHZ w dniu 26 stycznia 2011 r. wierzyciele ci musieli być świadomi ryzyka wzrostu ich wierzytelności wobec NCHZ. W szczególności mogli oni ustalić poziom ryzyka na podstawie prezentacji zarządu, w której podano szacunkowy spadek dochodów miasta Nováky i państwa w przypadku zaprzestania

⁽⁶⁵⁾ Wyrok Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r., AlzChem AG przeciwko Komisji, T-284/15, EU:T:2018:950, pkt 216–217.

⁽⁶⁶⁾ Wyrok Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r., AlzChem AG przeciwko Komisji, T-284/15, EU:T:2018:950, pkt 216–217.

⁽⁶⁷⁾ Zob. wyrok Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r., AlzChem AG przeciwko Komisji, T-284/15, EU:T:2018:950, pkt 218.

⁽⁶⁸⁾ Zob. wyrok Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r., AlzChem AG przeciwko Komisji, T-284/15, EU:T:2018:950, pkt 221. „Zaskarżona decyzja” oznacza „pierwotną decyzję” w rozumieniu niniejszej decyzji.

działalności NCHZ (zob. motyw 32) i która stanowić mogła wskazówkę co do dalszych wierzytelności (i ich kwoty), jakie powstałyby po stronie miasta Nováky i Funduszu Ochrony Środowiska w przypadku kontynuacji działalności przez NCHZ. Podobnie podmioty te nie mogły pominąć faktu, że w porównaniu z prawdopodobną perspektywą utraty wszystkich wierzytelności przedupadłościowych w przypadku likwidacji przedsiębiorstwa zakres dodatkowych wierzytelności byłby ograniczony. Obaj wierzyciele musieli również być świadomi preferencyjnego traktowania, które miałyby zastosowanie do tych dalszych wierzytelności (tj. wierzytelności powstałych po ogłoszeniu upadłości). W rzeczywistości zostali zatem poinformowani za pośrednictwem analizy ekonomicznej, do której dołączono prezentację kierownictwa, razem stanowiącą istotną bazę do podejmowania decyzji.

- 112) Jak wyjaśniono w motywie 19, komitet wierzycieli składał się z jednego publicznego i czterech prywatnych wierzycieli niezabezpieczonych, którzy wszyscy posiadali wierzytelności przedupadłościowe i poparli propozycję kontynuowania działalności. Jak wyjaśniono dalej w motywie 37, zgodnie z ustawą o upadłości członkowie komitetu wierzycieli byli zobowiązani do działania we wspólnym interesie wszystkich wierzycieli niezabezpieczonych. Oznacza to, że byli oni zobowiązani do działania w interesie wszystkich niezabezpieczonych wierzycieli posiadających wierzytelności przedupadłościowe, a nie tylko tych, którzy zasiadali w komitecie wierzycieli. W związku z tym, wobec braku dowodu przeciwnego, wykazano, że decyzja o kontynuowaniu działalności NCHZ w drugim okresie upadłości leżała w interesie niezabezpieczonych wierzycieli wierzytelności przedupadłościowych.
- 113) W związku z tym należy przypomnieć, że Sąd Powszechny oddalił argument AlzChem AG, zgodnie z którym głosowanie wierzycieli publicznych w danej komisji miało wpływ na wierzycieli prywatnych będących członkami tej komisji. Sąd zauważył, że AlzChem AG nie przedstawiła żadnych dowodów na poparcie swojej tezy, wobec czego należało przyjąć, że prywatni wierzyciele działali zgodnie z własnym interesem ⁽⁶⁹⁾.

4.3.2. Brak korzyści gospodarczej w przypadku poszczególnych wierzycieli publicznych NCHZ

- 114) W przypadku każdego z wchodzących w skład organu właściwego (zob. motyw 21) wierzycieli publicznych Komisja dokonała indywidualnej oceny jego sytuacji oraz zachowania z zastosowaniem testu prywatnego wierzyciela. Sąd Powszechny orzekł, że stosując test prywatnego wierzyciela, należało zbadać indywidualną sytuację wierzycieli publicznych i uwzględnić ich szczególne cechy, wynikające przede wszystkim ze statusu wierzyciela uprzywilejowanego lub niezabezpieczonego. Wynika z tego, że wierzycieli publicznych nie należy traktować jako jednego podmiotu ⁽⁷⁰⁾. Sąd wskazał następnie na konieczność uwzględnienia wierzyciela prywatnego, znajdującego się w sytuacji możliwie najbardziej zbliżonej do sytuacji wierzyciela publicznego, który domaga się zapłaty kwot należnych mu od dłużnika.
- 115) Komisja nie ocenia sytuacji wierzycieli publicznych, którzy nie wchodzili w skład właściwego organu – przede wszystkim odnosi się to do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz towarzystwa ubezpieczeń zdrowotnych Všeobecná zdravotná poisťovňa, będących wierzycielami publicznymi posiadającymi najwyższe wierzytelności w postępowaniu upadłościowym (zob. tabela 1, motyw 24). Wierzyciele ci nie mogli bezpośrednio ingerować w proces decyzyjny dotyczący kontynuowania działalności NCHZ, a zatem nie mieli bezpośredniego wpływu na decyzję

⁽⁶⁹⁾ Wyrok Sądu z dnia 13 grudnia 2018 r., AlzChem AG przeciwko Komisji, T-284/15, EU:T:2018:950, pkt 143.

⁽⁷⁰⁾ Wyrok Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r., AlzChem AG przeciwko Komisji, T-284/15, EU:T:2018:950, pkt 188, 190, 192 (zob. fragmenty poniżej). Zob. również wyrok Sądu Powszechnego z dnia 11 lipca 2002 r., HAMSА przeciwko Komisji, T-152/99, EU:T:2002:188, pkt 166 – 172; wyrok Sądu Powszechnego z dnia 17 maja 2011 r., Buczek Automotive przeciwko Komisji, T-1/08, EU:T:2011:216, pkt 84.

Trybunał orzekł, że: „[...]z wyroku z dnia 11 lipca 2002 r., HAMSА/Komisja (T-152/99, EU:T:2002:188), a w szczególności z jego pkt 166–172 wynika, że sąd Unii zalecił zweryfikowanie indywidualnej sytuacji wierzycieli publicznych, w szczególności w zależności od ich statusu jako wierzyciela niezabezpieczonego lub uprzywilejowanego, zasadniczo w celu ustalenia, czy dokonany przez nich wybór nie wykraczał poza to, co było uzasadnione wymogami handlowymi, czy też można było to wytłumaczyć chęcią przyznania korzyści danemu przedsiębiorstwu. Wynika z tego, że sąd Unii orzekł, iż wierzycieli publicznych nie należy traktować jako jednego podmiotu, a ich szczególne cechy powinny być brane pod uwagę.” Dalej „[...] należy stwierdzić, że rozważania przeprowadzone w wyroku z dnia 11 lipca 2002 r., HAMSА/Komisja (T-152/99, EU:T:2002:188, pkt 168, 170) zostały uwzględnione w wyroku z dnia 17 maja 2011 r., Buczek Automotive/Komisja (T-1/08, EU:T:2011:216, pkt 84)“ Wreszcie „[...] Trybunał wskazał, że przy zastosowaniu zasady prywatnego wierzyciela istnieje konieczność wzięcia pod uwagę wierzyciela prywatnego znajdującego się w sytuacji możliwie najbardziej zbliżonej do sytuacji wierzyciela publicznego i dążącego do odzyskania zapłaty należnych mu kwot od dłużnika mającego kłopoty finansowe, co oznacza, że nie trzeba traktować państwa jako jednego wierzyciela, skupiającego wszystkich zainteresowanych wierzycieli publicznych.”

o kontynuowaniu działalności przedsiębiorstwa (zob. motyw 44). W związku z tym Sąd oddalił argumenty spółki AlzChem, zgodnie z którymi (i) Zakład Ubezpieczeń Społecznych mógł i powinien był interweniować przed sądem upadłościowym w celu podważenia kontynuacji działalności NCHZ oraz (ii) fakt, że przedsiębiorstwo wykorzystało wszystkie dostępne mu środki w celu uniknięcia dalszych strat, nie zwolniła Republiki Słowackiej z odpowiedzialności za zapobieżenie dalszemu wzrostowi zadłużenia wobec niej za pomocą innych środków⁽⁷¹⁾. Sąd stwierdził, że z przepisów ustawy o upadłości, przede wszystkim z § 83 ust. 4, nie wynika, by Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w okolicznościach niniejszej sprawy, mógł interweniować w proces decyzyjny dotyczący kontynuowania działalności NCHZ przed sądem upadłościowym, tym samym stwierdzając, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych takiej możliwości interweniowania nie miał⁽⁷²⁾.

4.3.2.1. Slovenská záručná a rozvojová banka

- 116) Bank Slovenská záručná a rozvojová banka (zwany dalej „bankiem”) był jednym z sześciu wierzycieli zabezpieczonych NCHZ z wierzytelnością przedupadłościową na kwotę około 750 000 EUR, wynikającą z umowy kredytu.
- 117) Jak wspomniano w motywie 108, bank nie utrzymywał żadnych aktywnych stosunków biznesowych z NCHZ w okresie upadłości. Bank nie posiadał żadnych wierzytelności poupadłościowych w stosunku do NCHZ, a kontynuowanie przez NCHZ działalności nie wiązało się z ryzykiem wzrostu wartości zobowiązań przedsiębiorstwa wobec banku – sam fakt kontynuacji przez NCHZ działalności nie mógł być przyczyną wzrostu wartości zobowiązań.
- 118) W związku z tym Komisja uważa, że analiza ekonomiczna i prezentacja zarządu NCHZ, którymi bank dysponował podczas procesu decyzyjnego w styczniu 2011 r., stanowiły istotną podstawę, na której oparł się bank, wspierając konkretną decyzję. Jak podano w motywach 101–104, w dokumentach tych wykazano, że kontynuacja działalności NCHZ i jej sprzedaż jako działającego przedsiębiorstwa (potencjalnym nabywcom (motyw 103) leżały w najlepszym interesie wierzycieli, a tym samym także banku.
- 119) Ponadto ustalono, że (i) w połowie grudnia 2010 r. niezaspokojone wierzytelności wynikające z działalności NCHZ w pierwszym okresie upadłości, które miały pierwszeństwo przed wierzytelnościami przedupadłościowymi, osiągnęły kwotę około 16 mln EUR (motyw 33) oraz że (ii) prawie wszystkie dochody ze sprzedaży aktywów NCHZ (w zależności od przyjętego rozwiązania) musiałyby zostać wykorzystane na pokrycie kosztów zakończenia działalności NCHZ (motyw 34). Powyższe znacznie obniżyło prawdopodobieństwo zaspokojenia roszczeń przedupadłościowych w scenariuszu likwidacji.
- 120) W związku z tym uzasadnione było założenie, że w przypadku likwidacji nie zostaną zaspokojone żadne wierzytelności banku powstałe przed ogłoszeniem upadłości. Bank Slovenská záručná a rozvojová banka był zatem w stanie stwierdzić, na podstawie posiadanych wówczas informacji, że wyszedłby lepiej na kontynuowaniu działalności, niż gdyby w przypadku likwidacji przedsiębiorstwa utracił wszystkie swoje wierzytelności.
- 121) W związku z powyższym Komisja uważa, że decyzja banku Slovenská záručná a rozvojová banka, wyrażająca poparcie dla kontynuacji działalności NCHZ, została by również podjęta przez rozsądnego i sumiennego wierzyciela prywatnego, a zatem była zgodna z warunkami rynkowymi.

4.3.2.2. Fundusz Mienia Państwowego

- 122) Fundusz Mienia Państwowego był wierzycielem zabezpieczonym NCHZ z wierzytelnością wobec NCHZ, która powstała przed ogłoszeniem upadłości, na kwotę około 17,85 mln EUR, wynikającą ze zobowiązań z tytułu prywatyzacji. Jednocześnie był on jedynym wierzycielem publicznym w Komitecie Wierzycieli reprezentującym wierzycieli niezabezpieczonych, obok czterech niezabezpieczonych wierzycieli prywatnych (zob. motyw 19).
- 123) Wszyscy niezabezpieczeni wierzyciele wierzytelności przedupadłościowych w Komitecie Wierzycieli, w tym Fundusz Mienia Państwowego, wsparli kontynuację działalności NCHZ i mieli prawny obowiązek działania w interesie wszystkich niezabezpieczonych wierzycieli wierzytelności przedupadłościowych, a nie tylko tych, którzy byli członkami komitetu wierzycieli. Jednocześnie Fundusz Mienia Państwowego, który był również wierzycielem zabezpieczonym, opowiedział się za kontynuowaniem działalności.

⁽⁷¹⁾ Wyrok Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r., AlzChem AG przeciwko Komisji, T-284/15, EU:T:2018:950, pkt 145–152.

⁽⁷²⁾ Wyrok Sądu Powszechnego z dnia 13 grudnia 2018 r., AlzChem AG przeciwko Komisji, T-284/15, EU:T:2018:950, pkt 151–152.

- 124) Jak podano w motywie 108, Fundusz Mienia Państwowego nie utrzymywał żadnych aktywnych stosunków biznesowych z NCHZ w okresie upadłości. Nie posiadał on żadnych wierzytelności poupadłościowych w stosunku do NCHZ, a kontynuowanie przez NCHZ działalności nie wiązało się z ryzykiem wzrostu wartości zobowiązań wobec Funduszu – sam fakt kontynuacji przez NCHZ działalności nie mógł być przyczyną wzrostu wartości zobowiązań.
- 125) W tym kontekście analiza ekonomiczna i prezentacja zarządu NCHZ, którymi dysponował Fundusz Mienia Państwowego w momencie wydania decyzji w styczniu 2011 r., stanowiły istotną bazę, o którą oparł się fundusz, wspierając daną decyzję. Jak podano w motywach 101–104, w dokumentach tych wykazano, że kontynuacja działalności NCHZ i jego sprzedaż jako działającego przedsiębiorstwa (potencjalnym nabywcem (motyw 103) leżały w najlepszym interesie wierzycieli, a tym samym także Funduszu Mienia Państwowego.
- 126) Ponadto ustalono, że (i) w połowie grudnia 2010 r. niezaspokojone wierzytelności wynikające z działalności NCHZ w pierwszym okresie upadłości, które miały pierwszeństwo przed wierzytelnościami przedupadłościowymi, osiągnęły kwotę około 16 mln EUR (motyw 33) oraz że (ii) prawie wszystkie dochody ze sprzedaży aktywów NCHZ (w zależności od przyjętego rozwiązania) musiałyby zostać wykorzystane na pokrycie kosztów zakończenia działalności NCHZ (motyw 34). W scenariuszu likwidacji znacznie zmniejszyło to prawdopodobieństwo zaspokojenia wierzytelności przedupadłościowych.
- 127) W związku z tym każdy hipotetyczny wierzyciel, znajdujący się w takiej samej sytuacji, mógł zasadnie oczekiwać, że w przypadku likwidacji przedsiębiorstwa nie zostanie zaspokojona żadna z wierzytelności Funduszu Mienia Państwowego, przedupadłościowych. Fundusz Mienia Państwowego mógł zatem słusznie stwierdzić na podstawie informacji, którymi dysponował w tamtym czasie, że wyszedłby lepiej na kontynuowaniu działalności, niż gdyby w przypadku likwidacji przedsiębiorstwa utraciłby wszystkie swoje wierzytelności.
- 128) W związku z powyższym Komisja uważa, że decyzja Funduszu Mienia Państwowego o głosowaniu za kontynuowaniem działalności NCHZ zostałyby również podjęta przez rozsądnego i sumiennego wierzyciela prywatnego, a zatem była zgodna z warunkami rynkowymi.

4.3.2.3. Fundusz Ochrony Środowiska

- 129) Fundusz Ochrony Środowiska był wierzycielem zabezpieczonym NCHZ posiadającym zabezpieczoną wierzytelność przedupadłościową na kwotę około 950 000 EUR, wynikającą z umowy kredytu, jak również niezabezpieczoną wierzytelność przedupadłościową na kwotę około 70 000 EUR (zob. tabela 2 w motywie 25).
- 130) Jak podano w motywach 108 i 111, Fundusz Ochrony Środowiska był narażony na ryzyko wzrostu kwoty wierzytelności wskutek kontynuacji przez NCHZ działalności i zgodnie z tym wierzytelności takie powstały po jego stronie zarówno w pierwszym, jak i drugim okresie upadłości.
- 131) Wierzytelności poupadłościowe Funduszu Ochrony Środowiska wobec NCHZ wynikały z częściowego nieuiszczenia rocznej opłaty za zanieczyszczanie powietrza. Na podstawie obowiązujących wymogów prawnych podmioty przemysłowe obciążane były wstecz⁽⁷³⁾ opłatami w wysokości zależnej od poziomu zanieczyszczenia powietrza, jakie dany zakład spowodował w roku poprzednim.
- 132) W formalnym postępowaniu wyjaśniającym ustalono, że opłata za zanieczyszczanie powietrza, nałożona w imieniu Funduszu Ochrony Środowiska w maju 2010 r. z tytułu zanieczyszczenia powietrza w 2009 r., wynosiła 192 454 EUR, a do końca 2010 r. (koniec pierwszego okresu upadłości) wierzytelności poupadłościowe osiągnęły kwotę 222 954 EUR z powodu jedynie częściowego uregulowania opłaty rocznej za zanieczyszczanie powietrza (zob. motyw 26). Należności te nie były jednak wynikiem działania NCHZ w upadłości w 2010 r., lecz w 2009 r., kiedy to działalność NCHZ była gwarantowana ustawą.
- 133) Komisja zauważa, że po pierwsze, poziom opłat za zanieczyszczenie powietrza był w dużej mierze przewidywalny, ponieważ był związany z poziomem działalności przedsiębiorstwa. Po drugie, opłaty publiczne, powstałe w związku z działalnością przedsiębiorstwa w upadłości, miały pierwszeństwo przed przedupadłościowymi wierzytelnościami.

⁽⁷³⁾ Wynika to z ustawy Słowacji nr 401/1998 o opłatach za zanieczyszczanie powietrza z późniejszymi zmianami.

- 134) W związku z tym można było oczekiwać, że nawet w 2011 r. NCHZ poniesie dalsze koszty z tytułu zanieczyszczenia powietrza (za 2010 r.), nawet gdyby wierzyciele opowiedzieli się za likwidacją przedsiębiorstwa w 2011 r. Ponadto, biorąc pod uwagę, że nawet w scenariuszu likwidacji nie można było natychmiast wstrzymać produkcji, NCHZ nadal powodowałoby zanieczyszczenia, nawet gdyby scenariusz likwidacji został przyjęty, i musiałyby również uiścić opłaty z tytułu emisji w 2012 r. Biorąc pod uwagę istnienie znaczących wierzytelności przedupadłościowych, rozsądne było, aby Fundusz Ochrony Środowiska głosował za kontynuacją działalności swojego dłużnika.
- 135) W związku z powyższym w każdym scenariuszu, tj. likwidacji lub kontynuowania działalności i sprzedaży jako działającego przedsiębiorstwa, po stronie NCHZ powstałyby kolejne zobowiązania z tytułu zanieczyszczenia powietrza w 2011 r., a prawdopodobnie w 2012 r. zobowiązania podatkowe za ten okres byłyby takie same, zaś niezapłacone zobowiązania podatkowe prawdopodobnie mieściłyby się w tym samym przedziale, ponieważ nawet sprzedaż jako działającego przedsiębiorstwa nie wystarczyłaby na pokrycie wszystkich zobowiązań podatkowych.
- 136) Ponadto ustalono, że (i) w połowie grudnia 2010 r. niezaspokojone wierzytelności wynikające z działalności NCHZ w pierwszym okresie upadłości, które miały pierwszeństwo przed wierzytelnościami przedupadłościowymi, osiągnęły kwotę około 16 mln EUR (motyw 33) oraz że (ii) prawie wszystkie dochody ze sprzedaży aktywów NCHZ (w zależności od przyjętego scenariusza) musiałyby zostać wykorzystane na pokrycie kosztów zakończenia działalności NCHZ (motyw 34). W scenariuszu likwidacji znacznie zmniejszyło to prawdopodobieństwo zaspokojenia wierzytelności przedupadłościowych.
- 137) W związku z tym uzasadnione było założenie, że w przypadku likwidacji przedsiębiorstwa nie zostaną zaspokojone żadne przedupadłościowe wierzytelności Funduszu Ochrony Środowiska. Zatem Fundusz Ochrony Środowiska na podstawie informacji, którymi wówczas dysponował, mógł stwierdzić, że wyszedłby lepiej na kontynuowaniu działalności, niż gdyby w przypadku likwidacji utracił wszystkie swoje wierzytelności.
- 138) W związku z tym Komisja uważa, że analiza ekonomiczna i prezentacja zarządu NCHZ, które były dostępne dla Funduszu Ochrony Środowiska w czasie głosowania w styczniu 2011 r., stanowiły istotną podstawę dla jego decyzji dotyczącej głosowania. Jak podano w motywach 101–104, w obu dokumentach wykazano, że kontynuacja działalności NCHZ i jej sprzedaż jako działającego przedsiębiorstwa (potencjalnym nabywcom (motyw 103) leżały w najlepszym interesie wierzycieli, a tym samym także Funduszu Ochrony Środowiska. W związku z tym Fundusz Ochrony Środowiska, którego kolejne wierzytelności w drugim okresie upadłości miały być mniejsze niż wierzytelność przedupadłościowa, miał uzasadnione powody, aby oprzeć swoją decyzję na analizie ekonomicznej syndyka i prezentacji zarządu.
- 139) W związku z tym Komisja uważa, że decyzja Funduszu Ochrony Środowiska o głosowaniu za kontynuowaniem działalności NCHZ zostałaby również podjęta przez rozsądnego i sumiennego wierzyciela prywatnego, a zatem była zgodna z warunkami rynkowymi.

4.3.2.4. Miasto Nováky

- 140) Miasto Nováky było wierzycielem zabezpieczonym NCHZ z przedupadłościową wierzytelnością wobec NCHZ, wynikającą z rejestracji prawa zastawu na poczet podatku od nieruchomości w wysokości około 43 781 EUR.
- 141) Jak wskazano w motywach 108 i 111, miasto Nováky było narażone na ryzyko wzrostu kwoty zobowiązań NCHZ w okresie upadłości i po stronie NCHZ faktycznie powstały dalsze zobowiązania, związane w szczególności z ciężącym na przedsiębiorstwie obowiązkiem zapłaty podatku od nieruchomości.
- 142) Poupadłościowe wierzytelności miasta Nováky wobec NCHZ wynikały z częściowego braku zapłaty rocznego podatku od nieruchomości. Zgodnie z obowiązującymi wymogami prawnymi, podatki naliczono na dany rok ⁽⁷⁴⁾ na podstawie powierzchni gruntów i budynków (oddzielnie dla różnych kategorii).

⁽⁷⁴⁾ Wynika to z ustawy Słowacji nr 582/2004 w sprawie podatków lokalnych oraz opłaty lokalnej od odpadów komunalnych i drobnych odpadów budowlanych z późniejszymi zmianami.

- 143) Główną wierzytelność miasta Nováky wobec NCHZ z pierwszego okresu upadłości stanowił podatek od nieruchomości za 2010 r. (nałożony w marcu 2010 r.) w wysokości 523 793 EUR (zob. motyw 27). Ze względu na charakter tej wierzytelności, będącej podatkiem publicznym, jest ona traktowana preferencyjnie i została częściowo zaspokojona w pierwszym okresie upadłości. Do końca 2010 r., tj. pierwszego okresu upadłości, poupadłościowe wierzytelności wynosiły 29 762 EUR (głównie zobowiązania NCHZ z tytułu podatku od nieruchomości) (zob. motyw 27).
- 144) W prezentacji zarządu podano dochody, które miasto Nováky spodziewało się utracić w przypadku zaprzestania działalności NCHZ, w wysokości około 572 000 EUR rocznie (motyw 32), które z drugiej strony można traktować jako szacowaną kwotę wierzytelności, przewidywaną w drugim okresie upadłości.
- 145) W chwili wydania decyzji wiadomo było, że kwota podatku należnego od NCHZ na rzecz miasta Nováky była należna co roku i nie zależała od tego, czy NCHZ prowadzi działalność, lecz wynikała wyłącznie z powierzchni gruntów i budynków należących do NCHZ. Można zatem oczekiwać, że niezapłacone zobowiązania podatkowe byłyby takie same zarówno w scenariuszu likwidacji, jak i w scenariuszu sprzedaży działającego przedsiębiorstwa, ponieważ nie byłoby wystarczających środków na pokrycie całego podatku z powodu innych równoległych wierzytelności poupadłościowych.
- 146) Jest również mało prawdopodobne, aby obszar gruntów, będących własnością NCHZ, uległ znacznej zmianie w badanym okresie. Możliwa sprzedaż gruntów nie była zbyt brana pod uwagę, głównie ze względu na znaczne obciążenie środowiska i obecność przemysłu ciężkiego przemysłu chemicznego na gruntach. Wysoko spekulacyjne i hipotetyczne byłoby uznanie, że nabywca nabyłby całość lub część terenu i zapłaciłby przynajmniej część podatku od nieruchomości. Wyłącznie z punktu widzenia testu prywatnego wierzyciela, działalność NCHZ była więc neutralna dla długu miasta Nováky.
- 147) Komisja zauważa zatem, że po pierwsze, kwota podatku od nieruchomości była w dużej mierze przewidywalna, ponieważ była związana z powierzchnią gruntów i budynków zajmowanych przez przedsiębiorstwo. Po drugie, podatki naliczone w związku z działalnością przedsiębiorstwa w upadłości miały pierwszeństwo przed przedupadłościowymi wierzytelnościami.
- 148) Ponadto ustalono, że (i) w połowie grudnia 2010 r. niezaspokojone wierzytelności wynikające z działalności NCHZ w pierwszym okresie upadłości, które miały pierwszeństwo przed wierzytelnościami przedupadłościowymi, osiągnęły kwotę około 16 mln EUR (motyw 33) oraz że (ii) prawie wszystkie dochody ze sprzedaży aktywów NCHZ (w zależności od przyjętego scenariusza) musiałyby zostać wykorzystane na pokrycie kosztów zakończenia działalności NCHZ (motyw 34). W scenariuszu likwidacji znacznie zmniejszyło to prawdopodobieństwo zaspokojenia wierzytelności przedupadłościowych.
- 149) W tym kontekście analiza ekonomiczna i prezentacja zarządu NCHZ, którymi dysponowało miasto Nováky w styczniu 2011 r., stanowiły istotną bazę, o którą oparło się miasto, wspierając konkretną decyzję. Jak podano w motywach 101–104, w dokumentach tych wykazano, że kontynuacja działalności NCHZ i jej sprzedaż jako działającego przedsiębiorstwa (potencjalnym nabywcom (motyw 103) leżały w najlepszym interesie wierzycieli, a tym samym także miasta Nováky.
- 150) W związku z tym, uwzględniając prawdopodobną utratę wszystkich roszczeń przedupadłościowych, w przypadku likwidacji, niskie prawdopodobieństwo sprzedaży gruntów ze względu na wysokie koszty środowiskowe z nimi związane, a także niezbędny wzrost niezapłaconych podatków w długim okresie (powyżej roku), nawet w przypadku likwidacji przedsiębiorstwa, zasadnym było, aby miasto Nováky poparło kontynuowanie działalności NCHZ.
- 151) Komisja uważa zatem, że decyzja miasta Nováky o głosowaniu za kontynuowaniem działalności NCHZ była zgodna z warunkami rynkowymi.

4.3.3. Wniosek dotyczący istnienia korzyści gospodarczej

- 152) W związku z powyższym Komisja uważa, że zachowanie różnych podmiotów publicznych było zgodne z testem prywatnego wierzyciela.

- 153) Komisja stwierdza zatem, że w drugim okresie upadłości, kiedy ustawa o przedsiębiorstwach strategicznych przestała mieć zastosowanie i NCHZ nadal działała na podstawie decyzji właściwego organu, NCHZ nie uzyskało korzyści w stosunku do swoich konkurentów, której nie uzyskaliby w normalnych warunkach rynkowych.
- 154) W każdym razie, biorąc pod uwagę fakt, że wierzyciele publiczni, uczestniczący w procesie decyzyjnym właściwego organu, działali jak każdy inny uczestnik rynku, Komisja uważa, że nie ma potrzeby dalszej oceny, czy decyzja wierzycieli publicznych była zgodna z zasadą *pari passu*, tj. czy została podjęta w takich samych warunkach, jakie mieli wierzyciele prywatni, znajdujący się w porównywalnej sytuacji. W rzeczywistości sytuacja zainteresowanych wierzycieli była odmienna. Ponadto po ustaleniu, czy korzyść gospodarcza została przyznana, nie jest konieczne dalsze sprawdzanie, czy zachowanie danego podmiotu publicznego miało miejsce na tych samych warunkach (*pari passu*)⁽⁷⁵⁾. Odmienny charakter interwencji organów publicznych i podmiotów prywatnych względem zasady *pari passu* nie oznacza automatycznie, że dana transakcja jest niezgodna z warunkami rynkowymi, a zgodność z warunkami rynkowymi można ocenić za pomocą innych metod⁽⁷⁶⁾. Nie trzeba zatem koniecznie opierać się na analizie równości warunków (*pari passu*), ponieważ w przypadku wierzycieli NCHZ wykazano brak korzyści gospodarczej i zgodność z warunkami rynkowymi za pomocą innych metod.

5. WNIOSKI

- 155) W związku z powyższym, po ponownej ocenie środka na rzecz NCHZ w drugim okresie upadłości, będącego przedmiotem decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w przypisie 1 do niniejszej decyzji, Komisja stwierdza, że środek ten nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Decyzja właściwego organu o wydaniu syndykowi masy upadłości polecenia kontynuowania działalności NCHZ, przyjęta jednogłośnie przez komitet wierzycieli i wierzycieli zabezpieczonych w dniu 26 stycznia 2011 r. i uznana za wiążącą w dniu 17 lutego 2011 r. przez sąd upadłościowy działający w charakterze członka właściwego organu po wygaśnięciu ustawy o spółkach strategicznych w dniu 31 grudnia 2010 r., nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Słowackiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 czerwca 2021 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Członek Komisji

⁽⁷⁵⁾ Wyrok z dnia 4 września 2014 r., SNCM i Francja przeciwko Cosica Ferries France, C-533/12 P i C-536/12 P, EU:C:2014:2142, pkt 54. Zob. również wyroki: z dnia 1 lutego 2018 r., Larko przeciwko Komisji, T-423/14, EU:T:2018:57, pkt 119; z dnia 11 września 2012 r., Corsica Ferries France/Komisja, T-565/08, EU:T:2012:415, pkt 122. Zob. również sprawa T-93/17 Dufenco Long Products SA przeciwko Komisji, EU:T:2018:558, pkt 99–106, w której Sąd Powszechny stwierdził niezgodność transakcji z warunkami rynkowymi bez uciekania się do analizy *pari passu*.

⁽⁷⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 2014 r., Sarc przeciwko Komisji, T-488/11, EU:T:2014:497, pkt 98. Zob. również wyrok Sądu z dnia 18 września 2018 r., Dufenco Long Products SA przeciwko Komisji, T-93/17, EU:T:2018:558, pkt 102-103.